

DOMOLJUB

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi četrtak po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je 1 K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v, za Ameriko in druge tuje države 2 K 60 v). — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2, naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“ Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. *****

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna pettivrsta (šestina „Domoljubove“ širine, 34 mm) stane za enkrat 30 v če se tiska dvakrat 26 v, če se tiska trikrat 24 v. Pri večkratnem objavljenju znaten popust — Reklamne notice navadna garmondvrsta 60 v. *****
Čekovni promet poštno-hranilničnega urada št. 824.797. *****

Stev. 2.

V Ljubljani, dné 19. januarja 1905.

Leto XVIII.

Kancelija in ljudstvo.

Hitro se menjajo v naši državi ministri. Od 1. 1897. so bili ti-le ministrski predsedniki: Badeni, Gavčič, Klari, Kerber in sedaj zopet Lavčič; torej v sedmih letih šest. Slabo je godi kmetiji, če se vedno menjajo gospodarji, še slabše državi, če ni nene stalnosti pri vladi. Vzrokov temu nemernemu menjavanju naštevajo več; najpomembnejša pa le preradi zamolče. To kaže: Naši politični uradniki so iz večine Nemci in liberalci. Ministri prihajajo in odhajajo; uradniki pa ostanejo, kakršni so bili. Reči moramo, da so bili zadnji čas splošno ministrski predsedniki mnogo boljši nego njihovi uradniki, a dosegli niso ničesar.

Po naših uradniških pisarnah vlada tisti duh, ki je vel v njih pred letom 1879. Tega leta so namreč zmagale krščanske stranke pri volitvah v državni zbor in nemški liberalci so prišli v manjšino. Ministrski predsednik je postal grof Tafe. Kar se je dobrega storilo za ljudstvo, se je vse zvršilo leta 1. 1879. Nemški liberalci so bili nač sklenili več protiverskih zakonov, pravili so državo tudi v ogromne obiljave, zanetili so prepir in sov-

raštvo, za kmeta, delavca in rokodelca pa niso prav nič storili.

Težko je bilo vreči liberalno večino. Grozno so se takrat delale volitve. Okrajni glavarji in vsa njih pisarska čreda so letali sami okrog, rotili, pridušali, grozili; zraven se pa sladkali in obetali. Tako je bilo mogoče, da so bili pri nas na Kranjskem iz mest izvoljeni sami nemški liberalci. Ti stanovi, ki sedaj najbolj kriče in zadržujejo kmetu pravico, učiteljski, uradniški, trgovski so bili takrat v nemško-liberalnem taboru. Učitelji, uradniki in trgovci so volili nemškutarje (Dežmane, Pupane, Šarfarje i t. d.) v državni zbor. Edini, ki je takrat držal slovensko zastavo pokonci, je bil slovenski kmet z malim rokodelcem vred in njegov duhovnik. Tako je bilo tudi na Stajerskem in Primorskem. Sedaj vpijejo liberalci, da kmet ni nič in da so samo posvetni izobraženci rešili naš narod. Zgodovina kaže drugače. Škricarstvo in frakarstvo ni bilo tam, kjer je bila moč. Samo kmet in rokodelca je držal, ker ima vest in močtatost.

Že takrat se je pa pokazala ta-le važna stvar. Tisti kmet in tisti rokodelca, ki ni imel časti za svoj stan, marveč ki je škilil med škricice, je bil omahljiv. Bilo je nekaj takih kmetov in meščanov, ki so se šteli silno srečne,

če jim je kak škric stisnil roko, ali če so smeli v njegovi družbi posedati v gostilni. Ti so padli pri volitvah na nemčursko plat. Rekel je n. pr. tak junak, če si mu očital njegovo izdajstvo: „E, kaj; če pridem k okrajnemu glavarju, me prijazno sprejme in pred vsemi drugimi opravim.“ Tako je tudi danes: Tisti kmetje in meščani, ki nimajo v čislih svojega stanu in bi bili radi gospoda, so liberalci. Saj jih poznamo. Prej so bili nemškutarji in so šli za nemškimi škrici; zdaj so liberalci in gredo za slovenskimi frakarji.

Uradniki so ostali, kakršni so bili takrat. V višjih šolah se je še vedno prodajala liberalna modrost; veliko časopisje je bilo do zadnjega časa v rokah bogatih judov. Zato se ni čuditi, da so postali študentje po večini liberalci. Saj so še pošteni slovenski kmečki fantje, ki so bili doma dobro vzrejeni, v višjih šolah večinoma krenili na liberalno plat. Kakšno moč je morala taka šola šele imeti na gosposke otroke!

Politično uradništvo je veljalo za preskrbovališče grofov, baronov in drugih višnjevokrvnih ljudi, ki niso imeli toliko premoženja, da bi mogli izhajati brez službe. Tako je bilo; tako je tudi dandanes. Če je kmečkiga fanta pahnila vzgoja po višjih

šolah med liberalce, kaj šele tacega grofiča! In ko je nastopil službo, je prišel zopet med same liberalce. Narskal se je v kanclijah še bolj temeljito liberalnega duha. Kaj je to pomenilo, da se je medtem vzdramilo ljudstvo v državi! Nič. Grofiči in barončki so seveda Nemci. Med političnimi uradniki si iskal lahko z lučjo podnevu Slovanov; redki so bili kakor terne v loteriji. Sam Nемеc in liberalec.

Nemški liberalci v državnem zboru so padli; po kanclijah so pa ostali. Tu je razlaga, zakaj ne more naša država naprej. Ministrski predsedniki niso mogli in morda tudi niso prav iz srca hoteli izboljšati uradništva. Zato vidimo, da je v državnem zboru vlekel drug veter kakor po kanclijah. V državnem zboru se je naglašalo načelo ravnopravnosti in ministri so zatrjevali, da hočejo vsem narodom biti pravični; po kanclijah je pa vladala nemškutarija. Uradniške kanclije so ponemčevale Slovence na Koroškem in Stajerskem in spravljale Lahe na Primorskem kvišku, medtem, ko se je štel, da vladajo Slovanom prijazni ministri. Po kanclijah se je delalo proti cerkvi in duhovstvu; zraven se je pa štel, da vlada krščanska večina. Po kanclijah je bilo delavsko ljudstvo spodaj; kmet, mali rokodelc in delavec niso nič pomenili. Na Dunaju so pa ministri zagotavljali, da se mora pred vsem skrbeti za blagor teh stanov.

Tako so vlekli našo državo na dve plati; eni pri glavi, drugi pri repu! Slepe miši so se lovili. Mi vsi smo prepričani in to je sveta misel ogromne večine avstrijskih prebivalcev, da je krščanstvo prva reč! V kanclijah seveda ne vedo zato! Kako tudi? Večina jih je, ki se brigajo za krščanstvo kot za lanski sneg. — Koliko pa je uradnikov, ki bi izpolnjevali verske dolžnosti? Kdo pa hodi v cerkev ali k izpovedi? Bele vrane! Ravno tako je tudi z ljudsko mislijo. Kaj vedo kanclijski škrici, kako se godi kmetu! Koliko poznajo rokodelca in delavca in njuno revo! Zraven so pa še tudi po jeziku in narodnosti tuji ljudstvu, med katerim služijo bogate dohodke.

To se mora izpremeniti. Gavč, pravijo, je dober mož, a če ne bo tu začel temeljito pometati, pojde kmalu za Koerberjem. Temeljita izprememba bi bila mogoča edino po splošni in enaki volivni pravici. Po-

tem bi uradniki vedeli, da so oni zavoljo ljudstva in ne ljudstvo zavoljo njih. In to še le bi rešilo našo državo.

Političen pregled.

Novi ministri.

Za novo leto smo dobili nove ministre. S starim letom se je naveličal prenašati težko butaro prejšnji ministrski predsednik in zato je podal cesarju odpoved zase in za vse ministre. Ali druge ministre je cesar pregovoril, da so še ostali, le predsednik je šel k počitku, in na njegovo mesto je stopil baron Gavč, ki si je privzel za notranje posle grofa Bilandta-Rajdta, za pravosodnega ministra pa Klajna. Vsi trije novi ministri so znani po svojem delovanju že iz prejšnjih let. Gavč je bil že l. 1885. in 1895. imenovan za ministra uka in bogočastja; l. 1897. je bil pa ministrski predsednik, ki je že takrat našel take razmere, kakor so danes. Takrat je imel namen, pomiriti Nemce iz Cehe med seboj in oblažiti razmerje do Ogrske, a se mu ni posrečilo ne to, ne ono. Sedaj ima razmerje še bolj zahomotano. Svoje naloge se je resno prijel. Najbolj si bo prizadeval, da bi pripravil državni zbor do mirnega delovanja. In kakšna pot pelja do tega, to mu gotovo ni neznano; zato se je brž jel razgovarjati s poslanci posameznih narodov, da bi po njih nasvetih deloval. S predsednikom „Slovanske zveze“, dr. Šusteršičem se je razgovarjal 3. januarja. Po tem razgovoru je dr. Šusteršič dejal, da že kar naprej ni mogoče nezaupati novemu ministrskemu predsedniku, ker se je enkrat že dobrega skazal. Slovenci pa da bomo šli skupno s Cehi, med katerimi obstoji pismena pogodba glede delovanja v državnem zboru.

Dogodki na Ogrskem.

Proti tistim poslancem, ki so dne 13. decembra razbili ministrske sedeže in napravili v zbornici tak polom, so začeli policaji preiskavati. Ali poslanci se jim izvijajo, češ, da so kot ljudski zastopniki nedotekljivi, da se jim ne sme nič žalega zgoditi. Novi ogrski državni zbor se bo sešel dne 15. februarja. Volitve za novi državni zbor bodo od 26. januarja do 4. februarja. Vladi sovražni poslanci bodo postavili po vsem Ogrskem svoje kandidate; tudi vlada bo skrbela na vse načine, da si dobi dovolj prijaznih zastopnikov. Boj bo silno hud, ker v bolj zamotanih položajih se Ogrska še ni nikoli nahajala.

Rusko-Japonska vojska.

Port Artur — padel. Steselj ga je moral predati.

Kakor blisk iz jasnega neba je pretresla ves svet novica ob novem letu, da je padel Port Artur, ki se je toliko časa vstavljalo vsem napadom japonske vojske. Ni bil ne pričakovan njegov padeč, vendar ga sedaj še nismo pričakovali, ko so imeli Rusi še 24 močnih utrdob okoli Port Arturja v svojih rokah. Ali vzele je ta utrdbe, ne japonska sila in moč, ampak bolezen in lakota.

Sila pred predajo.

Sedem mesecev so že oblegali Japonci z velikim številom vojakov trdnjavo Port Artur, v kateri se je nahajalo komaj 25 000 Rusov. Vse streljanje in vsi napadi niso nič zdali. Rusi so griče okoli Port Arturja trdno zavarovali, zato jim Japonci sedem mesecev niso mogli do živega. Ali pred enim mesecem so si priborili 203 metre visoki grič, od katerega so postreljali portartursko rusko brodovje. V tem je vsak spoznal, da se je približal konec Port Arturju. Zakaj od tedaj so jemali trdnjavo za trdnjavo. Dne 28. decembra so premagali utrdbo fort Erlušan, v soboto pred novim letom Sunšusan, kjer je bil zlasti grozen boj. Na novega leta dan so vzeli Palunšan. Tako so dobili vse ruske obrambe na severni strani v svoje roke. Na vzhodni strani so že prej imeli Kikvanšan ter Drakonijevo slemo. Tako hitro so jemali torej Japonci utrdbe za utrdbo. Strašni so opisi, ko so vzeli utrdbo Sunšusan. Japonci so pod utrdbo nastavili strašne mine in jih zažgali, tako, da so ves grič z Rusi v zrak razstrelile. Tako je bilo v enem trenutku na tisoče Rusov na drobne kosce raztrganih. Nato so brž napeljali topove na utrdbo ter jeli naprej streljati. Tako strašno so vsak dan napadali Japonci ruske utrdbe. A Rusi se niso mogli več vstavljati.

Zakaj se je Steselj vdal?

Čembolj strahovito so napadali Japonci uboge Ruse, tem manj se jim ti odgovarjali. Tri dni pred predajo Port Arturja so že opazili Japonci, da ruske puše in topovi silno slabo odgovarjajo. Rusom je zmanjkalo streliva. Iz topov so streljali še s kitajskimi granatami, ki niso mogle zadati sovražnikom nobene škode več. A celo tega je zmanjkalo; ko drugega niso imeli, so morali kar skale metati, ali kaj bode izdalo to pred groznimi granatami, ki so frčale nanje iz japonskih topov. To je japonski general Nogi brž opazil, zato je še tem siloviteje jel napadati uboge

rdnjavo Po 11 colne bombe je metal iz pov, ki so kar na kosce drobile vse, kar m je podnje prišlo. Izmed poslopij ni no- eno ostalo celo vse je v razvalinah. Vo- aki so padali kakor muhe, mrtve so puščali a mestu, ranjene so pa prinašali v bol- nišnico. Za ranjence so napravili po- eben kraj v utrdbi Ljaotešan, kamer Japonci iso streljali in jih tja vodili. Druge so meli v Port Arturju samem. Vsak dan se e oglasilo po 300 novih bolnikov, vseh skupaj je bilo okoli 15.000, take, da se je moglo le še okoli tri tisoč zdravih vojakov oriti. Bolnišnice so bile torej čisto atlačene, zato je bilo v njih hujše nego na ojišču. Duh v njih je bil neprenesljiv; celo smiljene sestre, ki so ga vajene, so padale medlevice, zato so morale imeti pavolo v osovih. Hrane bolnikom niso mogli druge ajati nego že pokvarjeno konjsko meso, sled cesar so mogli omagati ali pa so se m spustile grde oteklinae po ustih. Zraven se te revščine je bilo najhujše japonsko treljanje, ki se je neprestano nadaljevalo. Mnogo bolnikov so zadele kroglje v pe- telji, da so bili pri priči ubiti, drugi so hromeli; mnogo zdravnikov in usmiljenih estra je bilo pri strežbi ubitih. K boleznim e je pridružila la k o t a. Ko je primanj- ovalo hrane, so že delj časa dobivali vo- aki le še četrti del tega, kakor po navadi, zadnjem času je bila še ta merica pri- trajšana. Zmanjkalo je vsega, imeli so le e nekaj ri ž a, in tega so žulili in prigri- ovali zraven k o n j s k o m e s o. Vsled ke hrane je seveda umrlo največ vojakov. lasti zadnje dni se je pokazala še strašna o l e z e n s k o r b u t po imenu, ki je orila kar od kraja. Ali glej hrabrost ge- nerala Steslja! Navzlic taki revščini in la- oti, navzlic pemanjkanju orožja in streliva e je hotel še dalje vpirati. Še na novega eta dan zjutraj je zapovedal svojim čast- nikom, da se naj dalje branijo, ali drugi nerali so mu odločno odgovorili: Vojaki e ne morejo več ganiti, stojé že spijo in omaj vidijo bajonet na svojih prsib. Mi ač še lahko zapovedujemo ali oni ne mo- jejo več vbogati! To je generala Steslja odriilo. Videl je, da je edino pametno, če e vdá iz vsaj še te ljudi reši, ki jih ima.

Steselj ponudi predajo.

Zavoljo tega skliče na novega leta dan opoldne vse svoje generale okoli sebe in m priporoči, naj sklenejo, da se Port Artur dá. Rekel je, da mu je car še doma na- očil, da se sme vdati, če pride sila. Vsi okoli stoječi generali so zajokali. Sklenili o se predati Japoncem in zahtevati, da jim o dovolijo vsaj prost odhod iz Port Arturja. reden se naj bi vdali, so sklenili še uni- ti trdnjavo, da bi kolikor mogoče nerabna

sovražniku v roke prišla. Zato so z dina- mitom, kolikor so ga še imeli, postrelili utrdbe, ladje in druge reči. Nato so se po- dali ruski posredovavci z belimi zastavami k japonskemu generalu Nogiju, da bi mu izročili sklep generala Steslja. Kakor hitro so Japonci te ruske častnike zagledali, so v s t a v i l i o g e n j in jim hiteli nasproti. Japonci so jih pozdravili, jim stisnili roke ter se čudili njih hrabrosti. Eden izmed ja- ponskih častnikov je brž srejel Stesljevo pismo in ga jadrno oddal Nogiju, ki je do- volil Rusom najprej premirje, da se bodo mogli pogajati zavoljo predaje Port Arturja. Stesljevo pismo pravi, da je vsak nadaljnji boj brez prida, in da zato vstavi nepotrebno prelivanje krvi, hoče Steselj Port Artur pre- dati, ako je Japoncem všeč in ako mu dajo za to povoljne pogoje. Japonski general Nogi je brž imenoval komisijo, ki se je drugi dan že pogajala z Rusi, pod kakimi pogoji sprej- mejo rusko predajo.

Kaj se zgodi s Stesljem in nje- govimi vojaki?

Rusi so zahtevali v pogajanju, da jim Japonci dovolijo oditi popolnoma oboro- ženim iz Port Arturja domov; Japonci pa so nasprotno zahtevali, da se jim morajo Rusi kot sužnji predati. Ali oba sovražnika sta se toliko pobotala, da smeje tisti vjet- niki in častniki, ki obljubijo, da se v tej vojski ne bodo več bojevali, oditi v svojo domovino; vojaki in vsi tisti, ki tega ne obljubijo, bodo pa prepeljani v bojno ujet- ništvo na Japonsko. General Šteselj je ob- ljubil, da se ne bo več bojeval, zato bo smel domov na Rusko; tako je storilo tudi več drugih generalov in višjih častnikov. Mnogi pa nočejo dati te obljube, zato bodo morali na Japonsko, kamor jih prepeljejo na ladjah; tam bodo čakali konca vojske in mirovne pogodbe. Odšli pa so vojaki iz Port Arturja paradno. Zbrali so se v neki utrdbi, odkoder so slovesno odkorakali mimo japonskih vojakov, ki so jim špalir napra- vili in jih po vojaško pozdravljali. Pred vsakim polkom je smela vibrati polkovna zastava. Nato so šli v brodišče Daljni, od- koder gredo potem naprej, eni domov, eni pa v ujetništvo na Japonsko. Prihodnji dan, 5. januarja so pa japonski vojaki slovesno zasedli Port Artur. Tako so brez boja za- sedli 24 nepremagljivih portarturških utrdb, katere so Ruse toliko milijonov veljale. Ja- ponci so pozabili ta dan vso grozo, ki so jo vžili pri obleganju trdega mesta; vojna sreča je sedaj na njih strani. Tako je bilo končano mesarsko klanje, ki je v njem kon- čalo tisoče in tisoče mladih mož svoje ju- naško življenje. Vsa zemlja v Port Arturju in okoli njega je prepojena z japonsko in rusko krvjo; temni grobovi in šumeči va-

lovi bodo krili trupla slavnih junakov, ki so se bili za ped zemlje. Od vseh vojakov je še čez 3000 zdravih in rešenih.

Kakšna izguba je to za Ruse?

Žalostni prazniki so bili letos za Ruse. Port Artur, ki je toliko časa zadržaval so- vražnika, bo sedaj last Japoncev, ki ga boče z vso naglico utrdili in napravili iz njega močen branik zoper Ruse. Druga ne- sreča je, da bode šla polovica vojske, ki je sedaj oblegala Port Artur na pomoč Ojamu v Mandžurijo, kjer se bode borila proti Kuropatkinu. Kuropatkin ima sicer sedaj že večjo vojsko, kakor bodeta obe japoski skupaj, ali vseeno je zanj to hud udarec. Tretja nesreča za Ruse je pa to, ker se baltovsko brodovje, ki gre zdaj od Afrike sem proti Aziji, ne bo imelo kam nasloniti, ker Port Arturja več ni. Japonske ladje bodo sedaj proste in bodo dobro pri- pravljene čakale na rusko-baltovsko bro- dovje, ki ga bo marca meseca admiral Roždestvenskij pripeljal proti njim.

LISTEK.

Kakšno pogodbo sta napra- vila Lipe in Lizika.

Lizika Kura bi bila prav prijetna in uljudna ženica, ko bi ne bila malce pre- stroga s svojim možem Lipetom Kurejem. Vendar si ne smete misliti, da je Lizika si- loma nosila hlače pri hiši. O ne! Nasprotno — imela je samo silno sladke jeziček in jako goljfljiv obrazek; hlače je pa vendarle nosila. — Lizika se je namreč znala tako prilizovati svojemu ljubemu Lipetu, da je revež ustregel vsaki njeni želji, naj jo je potem izpolnil še tako težko.

Ona je znala. Če je rekla: „Ti, Lipe, če se boš odvadil tega in tega, potem te bom še bolj ljubila“, je odgovoril Lipe: „Ti, Lizika, sem že davno na to mislil in sem tudi hotel storiti, pa sem pozabil; dobro, da si me opomnila!“

Na ta način je odvadila Lizika svojega Lipeta že več čednosti in nečednosti, tako n. pr.: Lipe ni več pil žganja, ni pil pive ne vina, Lipe ni zahajal nič več v gostilno, svoje sovrašтво do kuretne je kmalu izpre- menil v ljubezen do nje, prodal je puško, vrgel kvarte v ogenj in sezuval čevlje vedno pred durmi. In še več drugih stvari ga je odvadila, da je Lipetu že zmanjkalo slabosti, katerih bi ga Lizika lahko še odvadila. Toda stoj! Res, jesti ga še ni odvadila kot Ribničan svojega konja! In Lipe bi morda tudi tedaj rekel: „Sem že davno na to mislil, pa sem

pozabil! — Vendar jesti je pa Lizika svojemu Lipetu še privoščila. Toda na nekaj drugega je gledala Lizika že dalj časa s sovražnim očesom in že večkrat malo podregala svojega možička: Lipetova pipa, tobačni mehur, smrdljivi dim in neprijetno dišeči čiki — vse to se je zdelo Liziki nezno. A „fajfa“ se je Lipetu tako trdno prirastila k srcu kot ušesa k njegovi glavi. Najrajši je pel ono:

Ena fajfca tobaka
me stori korenjaka — — —

Na skromne opomine svoje boljše polovice o fajfah in tobaku je bil gluha. Tako modrovanje ni bilo za njegovo tobakarsko bučo.

Ko sta bila nekega dne ženica in mož drug proti drugemu silno prijazna, pravi Lizika:

„Lipe, ti si tako bled; kaj ti je?“

„Tako zdrav sem bil malokdaj, kot sem sedaj“, odvrne Lipe.

„Toda tvoja barva, Lipe, tvoj blede obraz! — — — Cele noči beđim in ne morem spati — — — Bojim se zate!“ Tako Lizika.

„Lizika, jaz ti pa nisem maral povedati; ti si zadnji čas nekam blede in skoro rumena; noč in dan me skrbi, kaj bo s teboj; mislil sem že poklicati zdravnika“, pravi Lipe.

Ženica se začudi; na tak odpor ni bila pripravljena. Po kratkem molku nadaljuje:

„Ti, možiček, danes imam do tebe prošnjo, katero mi gotovo ne odbiješ!“

„Gotovo ne“, odvrne Lipe — — — a tudi jaz imam neko prošnjo, katero mi boš uslišala.“

„Seveda — tu je moja roka!“ pritrudi navdušeno ženica.

„Torej, če uslišim jaz tvojo prošnjo, uslišiš tudi ti mojo?“ povprašuje mož.

„Prisežem!“ pritrjuje žena.

„Sedaj pa povej, kaj vendar ti prosiš?“ vpraša Lipe.

„Lipek“, pravi smehljajoča se Lizika, „dragi moj Lipek, ti si gotovo tako dober, da mi podariš svojo pipo, svoj tobačni mehur in vse druge tobakarske potrebščine. Bojim se, da se te prime jetika ali sušica vsled kajenja.“

Nepričakovano hitro odvrne mož popolnoma pripravljen: „Iz srca rad, Lizika, — zakaj mi tega že prej nisi povedala?“

„In ne boš nič več kadil, kaj-ne?“

„Nikoli več ne denem pipe v usta!“

„Ti si pa tudi dobra ženica“, se laska Lipe Liziki — „ti si gotovo toliko prijazna, da mi izročiš malin za kavo, sladkor in ostalo kofetarijo — ker se silno bojim, da ti vzame preklicana kava vso kri.“

Ženico je oblila rdečica. Nekaj časa se je ustavljala, toda besede ni marala snest. Kmalu vendar pride k sebi in odgovori:

„Iz srca rada, Lipe!“

„In nikoli več ne boš pila kave?“

„Nikoli več!“

Tako je bila pogodba sklenjena. Lizika vzame tobakarijo svojega moža in jo zapre; isto je storil Lipe s kofetarijo.

Tedaj so nastali hudi časi za moža in ravno tako za ženo. Oba sta silno težko prenašala izgubo največje srčne tolažbe. Čez dva dni bi bila že oba rada sklenjeno pogodbo razdrla, a nihče ni hotel biti prvi. Po preteku jednega tedna je nastal med zakonskima stalen molk, čez deset dni se že niti pogledala nista več drug drugega. Lipe je gledal kot pepelnična sreda, Lizika pa kot strah v turšci.

Vsa stvar se je začela zdeti Lipetu preneumna. Izgubil je ne samo ljubljeno pipico, ampak celo drago ženico. Potuhtal je zvišjačo, da pride brez lastnega osramočenja iz neprijetnega položaja. Ko sta sedela nekega dne molče v kuhinji, vstane Lipe nenadoma s svojega sedeža, gre v svojo shrambo in se kmalu vrne z vso kofetarijo, katero mu je izročila žena, ko sta sklenila pogodbo. Lizika je debelo gledala; toda Lipe se ni zmenil za to, marveč je lepo zakuril in začel prežigati kavo. Kakor lisica, ki je zavohala v bližini kuretino, je vlekla žena k sebi prijeten vonj pražene kave. Ko je Lipe začel nalijati mleko, zakliče žena:

„Kaj vendar delaš?“

„Kave si bom skuhal!“

„Za koga?“

„Zase; ti vendar kave ne smeš piti!“

„Ti tudi ne!“

„Oho, zakaj vendar ne? Odpovedal sem se samo kajenju.“

Oba sta molčala. Lipe je pridno vrtil mlinček za kavo in postavil drugo ponev na ogenj; kmalu je stala skledica kave na mizi. Lipe je srebal kavo z največjo slastjo. Lizika pa je spremljala vsako žlico od skledice do ust, kjer je kava izginila med Lipe-tovimi brkami, cmokala z jezikom in raztezavala nosnice kakor razteza riba škrge, kadar jo vrže ribič iz vode.

Čez nekaj časa vpraša Lipe:

„Ali bi pila tudi ti skledico kave?“

„Bog ne daj“, vzdihne žena, „ne maram kave.“

Lipe je srebal še slastnejše in cmokal z jezikom. Lizika se ni mogla več premagovati, ker jo je prevzel prijetni kavin duh. Naenkrat plane po koncu in hiti v sobo. Kmalu se vrne s pipo in mehurjem v roki. Hitro natlači tobaka v pipo, ga zažge in začne pušiti kot Turek. Tedaj so se pa Lipetu začele sline cediti. Željno je lovil dimove oblačke s svojimi nosnicami.

Čez nekaj časa ga žena vpraša:

„Morda želiš tudi ti jedno pipo tobaka pušiti?“

„Hvala lepa“, odvrne Lipe, „slabo prihaja, če se zmislím na tobak.“

No, Lipetu ni prihajalo slabo, pač njegovi dragi Liziki. Obledela je, spustila pipo iz ust in se zgrudila na tla. Prestošeni mož jo hitro pobere in nese v posteljo. Tam je revica kašljala in stokala, Lipe je prestrašen letal okoli postelje in kričal:

„Lizika, kaj ti je? Kaj ti je? Ali greš po zdravnika? Ali moram po duhovnika?“

V tem se porodi v njegovi glavi borna misel. Skoči v kuhinjo in prinese skledico kave. Žena je rada srkala okusno pijačo in zahtevala celo drugo skledico kave. Lipe ji je rad ustregel in prinesel še drugo in tretjo skledico. Čez nekaj časa Lizika trdno zaspi. Ko se je čez tri ure zbudila, je zahtevala še četrto skledico kave. Kmalu je izpila tudi to in se počutila precej dobro.

Lipe pa je šel v kuhinjo in si nabasal pipo.

Ko je Lizika pogodbo prelomila, tudi on ni bi nič več navezan nanjo. Že je „bosal“ drugič svojo ljubo pipico, ko se prikaže žena med kuhinjskimi vratmi. Oba nekaj časa molčala, potem sta se pa drug drugemu pristrčno nasmejala.

„Kajne, da sem jaz zvit kot lisica“, meni Lipe.

„Injaz neumna kot telica“, odvrne žena.

„Ne govori tako poniževalno o sebi“, pristavi Lipe, „pojdi in izpij še jedno skledico kave.“

Lizika je izpila še peto skledico, Lipe je pa nabasal drugič pipico. Staro pogodbo sta razveljavila in napravila novo. Po tej pogodbi je morala Lizika izpiti na dan pet skledic kave, Lipe je pa moral popuštiti dve najst pip tobaka. To pogodbo sta držala oba do zadnjega zdihljeja.

Lurd.

Pri marijanskem shodu je tarbski škof Schöpfer, v katerega škofiji je Lurd, podal nekaj statističnih podatkov, kateri so zbudili veliko pozornost. Od l. 1867. do 1903. je prišlo v Lurd 4371 romarskih vlakov, ki so pripeljali 3,817.000 božjepotnikov. Za njih sedem let je prišlo 1637 vlakov s 1,074.000 verniki. To kaže, da se je tudi v boju proti cerkvi češčenje Matere božje povzdignilo. L. 1904. je prekosilo vsa prejšnja leta. Prišlo je po 30, 55, do 60.000 romarjev na en dan! Iz inozemstva je došlo 292 romarskih vlakov to leto. Doslej je počastilo Brezmadežno v Lurdu že 1643 škofov, 277 nadškofov in 63 kardinalov. Uradno konstatiranih je čez 2600 čudežnih ozdravljenj. Velikansko delo je krščanske ljubezni, ki se tu kaže. Čez 5000 bolnikov ki pridejo na leto v Lurd, najde tu ljubezen nivo postrežbo.

Razgled po domovini.

Današnje številko „Domoljuba“ pošiljamo še vsem starim naročnikom, četudi še niso ponovili naročnine, ker upamo, da bodo to prav kmalu storili. Tudi za oglaševanje novih naročnikov je vedno čas, ker s prvo številko lahko sem postrežemo. Kakor čujemo, po deželi počno vsiljujejo „Notranjca“, „Gorenjca“, „Naš list“ in „Jeseniško stražo“. Vsi ti listi pa so iste baže kakor rajni „Rodoljub“, četudi nekateri iz previdnosti še liberalne otroške skrivajo. Zato previdnost in edročnost, somišljeniki! Pokažite tem prerokom, kod drži pot v peč in pomagajte jim do blage smrti kot rajnemu „Rodoljubu“! Vsi pa se zberite okoli svojega poštenega in odkritosrčnega prijatelja in zagovornika „Domoljuba“!

Razpisane novoletne nagrade so se prisodile trem srečnim, izžrebanec po načinu, ki smo ga ob razpisu napovedali: Žrebanje se je vršilo strogo pravično vpricho posebne komisije treh gospodov; številke je potegnil mal deček iz Marijanišča in sicer: 731, 925 in 974 I. številka (731) je določila nagrado rešilcu izmed starih naročnikov; isto številko je v zaporedni vrsti, kakor so rešitve dobajale, imel in bil torej tudi pravilno izžreban:

Franco Bogataj,
posestnik v Retečah pri Škofji Loki štev. 5.
Pogoje je izpolnil in uganko pravilno rešil, namreč:

U bogat', bogat, ubog. Bog.

Prisodila se mu je nagrada 100 kron v denarju, ker ob rešitvi ni posebej označil vrsto nagrade. II. številka (925) je izmed novih naročnikov naklonila nagrado

Janezu Prašnikar-ju,
čevljarju v Podlipovci, p. Medija-Izlake,
istotake 100 kron v denarju. III. številka (974) pa je nagradila pridnega nabiralca novih naročnikov. To je

Anton Čas,
v Črni na Korškem,

kateremu se je prisodila srebrna ura z veržico. Tako je „Domoljub“ pošteno izpolnil, kar je obljubil. Najraje bi bil vse obdaril, ki so se udeležili srečkanja. Ker pa tega ne more, pa vsaj želi vsem drugim pri vsem njihovem početju več sreče kot pri novoletnem srečkanju!

Gorenjske novice.

* **Jeseniška straža** se imenuje listič, ki je začel izhajati decembra minulega leta. Namen mu je, kakor piše, delati za slogo, varovati in reševati slovenstvo v gorenjski dolini, v resnici pa dela pod krinko narodnosti le za liberalizem, ne pa za slovensko ljudstvo. Že to je značilno, da se tiska ravnotam, kjer grdi „Gorenjec“. Zato pa proč s takim listom, ki svojo liberalno barvo skriva pod odejo narodnosti!

* **Hitro se je pokazalo**, kam pes tace molí. Tisti, ki v Jeseniški straži vpijejo za slogo, so 8. januarja odkrili svoje srce in pokazali, da jim je za slogo nič, za liberalizem pa vse. Bil je občni zbor jeseniške Ciril-Methodove podružnice in volitev novega odbora. Dosedaj sta bili v odboru složno obe stranki, katoliškonarodna in liberalna. Pri zadnjem občnem zboru so pa bili slučajno v večini mladoliberalci jeseniški, katerih srce tako „gori“ za slogo. Zdaj se je pa njihovo srce tako razvnelo, da je sloga pogorela. Pometali so iz odbora „klerikalce“ in delavce, in vloge odborne razdelili medse.

* **Veselili so se** ti narodnjaki, da so tako lahko zmagali. Toda njihovo veselje je bilo prenašlo. Občni zbor ni bil pravilno sklican, zato se bo moral še enkrat vršiti. Takrat se bo pokazalo, da tem ljudem nikier nič ne zaupajmo.

* **Božičnico** je priredila na sv. Treh kraljev dan jeseniška podružnica sv. Cirila in Metoda. Vsak, ki je bil navzoč, se je čudil, da so se mogli mali otročiči toliko naučiti. Po prireditvi so bili otroci obdarovani z raznimi darili.

* **Predavanje** je bilo v strokovnem društvu na novega leta dan in 8. januarja. Na novega leta dan je predaval g. L. Pogačnik, predsednik slovenskega kat. akademičnega društva „Zarja“ v Gradcu, drugič pa g. kaplan V. Zabret. Veseli nas, da se strokovno društvo tako vrlo giblje.

* **Shod** je priredilo „Kat. politično društvo za radoliški okraj“ na sv. Treh kraljev dan v Mošnjah. Namen je bil v prvi vrsti ljudstvo vneti za občinsko naklado na žganje, kakor so storile občine v blejskem kotu. Poročal je g. dr. Krek o državnem, deželnem in občinskem gospodarstvu. Z zanimanjem so ljudje poslušali govornika, le ko se je pričel razgovor o občinski dokladi na žganje, so začeli nekateri ugovarjati: „žganje bomo pa še pili, žganja si ne pustimo podražiti“. To pač kaže, kako potreben je boj proti žganjepitju, zato prav

iz srca pozdravljamo misel, naj se začne velika agitacija, da vse občine v radoliškem in kamniškem okraju sklenejo to naklado.

* **Izobraževalno društvo v Radoljici** je imelo 8. t. m. občni zbor. Kljub majhnim prostorom sè društvo vendarle giblje. Imelo je tri predavanja; pevski zbor se je že precej izvežbal, tudi knjižnica se pridno rabi. Po občnem zboru je predaval g. dr. Krek.

* **Ustanovni shod** za kat. izobraževalno društvo na Breznici je bil v nedeljo dne 15. jan. Predaval je na shodu g. dr. Evgen Lampe.

* **Mrtvega so našli** 30 let starega Franca Debeleka iz Gorenje Dobrave. Ponesrečil se je 3. t. m.

* **Makedonci** so izvečine odšli iz Hrušice. Nekaj jih je odpustilo podjetništvo samo, drugi so sami popustili delo, ker so slabo plačani. Tudi jim ne ugaja ostri planinski zrak. Odšli so večinoma demov.

* **Iz Dola pri Ljubljani.** Krasen dan smo imeli pri nas preteklo nedeljo na ustanovnem shodu našega izobraževalnega društva. Lepa obširna društvena soba je bila polna zborovalcev. Vikar Smolnikar iz Ljubljane nam je v navdušenih besedah pojasnil važnost takega društva za našo faro. Pristopilo je koj 68 mož in mladeničev vsakih polovico (med temi 10 ustanovnikov). Izvoljeni odbor se je sestavil sledeče: Jože Klemenčič, predsednik; Ivan Verbaj, podpredsednik; Smolej Richard tajnik; Kuhar Franc, tajnikov namestnik; Kosem Matija, blagajnik; Alojz Jolan, blagajnikov namestnik; Jeran Matija, knjižničar. Ko so nam še vrli pevci lepo zapeli „Lahko noč“, smo se navdušeni razšli, prepričani, da se bo začelo v naši fari novo sveže življenje.

* **Iz Zabnice pri Škofji Loki.** Dne 24. listopada nas je zapustil prečastiti g. župnik Jurij Drnovšek. Stopil je v pokoj ter šel v Zalog pri Cerkljah. Deloval je med nami deset let in najst mesecev. Mnogo se je trudil v tem času v naš blagor in v izveličanje naših duš. Kako je bil priljubljen vsem župljanom razvidelo se je zadnje nedeljo iz tega, ko se je poslavljaj od nas. Marsikomu se je porosilo oko pri tem slovesu. Bog naj mu povrne stotero za ves trud, ki ga je imel z nami. Dne 21. grudna pa smo dobili zopet drugega župnika g. Karola Čik-a, kateremu kličemo „dobrodošli“ in mu želimo obilo božjega blagoslova.

* **Preddvorske novice.** Občinski dohodki v minulem letu so znašali 9013 K 24 h, troški pa 8998 K 92 h. —

Občinska naklada na žganje je vrgla v devetih mescih 1028 K, ali z drugo besedo: če bi se bila pobirala celo leto, bi imel vsak davkoplačevalec za vsako krono davka 10 h dobička. Pa vkljub temu je ta naklada za prihodnje leto padla! Ima pač vsaka glava svojo pamet. Gostilničarjem naklada seveda ni ljuba, a drugim gospodarjem je bila na znatno korist. — V Preddvoru se bo popravljalo pokopališče; proračun znaša 3000 K. — V predvorski posojilnici se je vložilo prvo leto 20 000 K; za začetek dovolj. — V minulem letu je izdalo županstvo do 100 delavskih knjižic, večinoma za v Trbič; vse dere v tovarne, služijo mladi ljudje tako neradi. — Občinske premije za bike ostanejo v veljavi tudi prihodnje leto.

* Izpod Jelenovega roga.

Katol. sl. izobraževalno društvo v Čemšeniku je imelo ustanovni shod na sv. Štefana dan. Predsednikom smo jednoglasno izvolili našega priljubljenega gosp. župnika Jožefa, blago dušo, čeprav so se branili. — Ta dan se je potrudil k nam iz Podšentjurja g. Lužar, mnogozaslužni učitelj-voditelj šole v Izlakah. Predaval je našim možem in mladeničem o narodnem gospodarstvu. Pokazal nam je rimski denar iz časov Augusta, — zanimivo je, da je bil ta denar uprav v naši bližini izkopan —; videli smo tudi prvi avstrijski bankovec iz leta 1804.; torej 100 let stari bankovec, na katerem je tedanji dunajski župan podpisan. Hvala lepa vam za trud, g. učitelj! Obenem pa Vas prosimo, da nas razveselite še kedaj z enakim predavanjem.

* **Prav kraška burja** je razsajala v Kranju in okolici po noči med 7. in 8. t. m. Iz streh je letela opeka. Prav neusmiljeno je razmesarilo slamnate strehe v okolici. Pozneje je nastalo lepo vreme in, ko bi mraza ne bilo, bi bilo kakor pomlad.

Dolenjske novice.

Z ribniške zemlje.

† **Požar na požar.** V petek 30. decembra zvečer pogorela je tesarju Alojziju Peterlinu na Robu hiša in skedenj z vsem, kar je bilo notri. Revez ni bil zavarovan. Trkamo na usmiljena srca za kak darček! Občinskim možem pa kličemo, da si preskrbite „mačke“ in vsaj ročno brizgalno. — Novega leta dan popoldne nastal je vsled silovite burje ogenj v hiši Franceta Turek na Bregu v gregorjski občini. Domačim in sedraškim gasilcem se je posrečilo ogenj omejiti samo na to hišo, akoravno je stala tik dveh slamnatih streh. K sreči je silna burja odnašala iskre od

vasi. Hiša ni bila zavarovana, vendar bo gospodar že potrpel to škodo, ker ima še hiši, toda najemnik hiše Matija Levstek, ta je revež, ker mu je zgorelo vse pohištvo in obleka.

† **Višnikarjevi fantički** so zrasti in nečejo več ubogati svojega očeta, ter se mu postavljajo po robu. Kaj ne g. svetnik, ni več tistih časov, ko so Vam Vaši uradniki na sankah dovažali Vaše volivce na volišče.

† **Polhovke** nosijo ribniški liberalni mladiči. So prišli vendar enkrat do spoznanja, da se poda na njihove hribovsko zarobljene glave najbolj — polhovka.

† **Jože Kljun-Bukovčan** je novi župan v ribniškem trgu. No, zdaj bo vendar zopet prišla v veljavo pri slavnostih naša pristna ribniška govornica, kajti tako zategniti ne zna pač nihče, kakor naš novi oče župan.

† **Med našo dekanjsko duhovščino** se čujejo glasovi, da naj bi se sedež dekanije premaknil iz Ribnice v Dobropolje. Gabi se namreč duhovnikom hoditi v Ribnico, v gnezdo brezvestnih liberalnih mazačev. Koliko je pa še duhovnikov v dekaniji, katerih bi ne bili skušali „umazati“ ti umazani mazači v umazanem „Narodu“?

† **Junaki pa so** ti liberalni pisaci. Oblastno in objestno obrekujejo v „Narodu“, ako jih pa kdo potipa za pravo žilico so pa tihi kot zid. Konec lanskega leta so dobili tako pod nos, da bi jih moralo biti sram v dno njihovih črnih duš. Če ne bo konec takega pisarenja, jo bomo pa povedali.

† **Okoli gospoda dekana** se nekaj smučejo Ribničanje. Može, kje ste bili pa takrat, ko so tega tako blagega gospoda tržki liberalci nesramno obrekovali po „Narodu“? Ni ga bilo moža, ki bi se bil potegnil za dekana, mu dal zadoščenja in storil konec brezvestnemu počenjanju liberalnih mladičev. S strastjo so brali tržani in kmetje one laži. Saj ste se bahali, da ste prodali po 80 „Narodov“, kadar je bil dekan notri. Po takem počenjanju naj vam pa še kdo kaj verjame.

† **Zbirka za Voglarjev nagrobni spomenik** lepo napreduje. Župljanom na pomoč priskočila bode tudi duhovščina. Iz Naklega pa tudi pričakujemo kaj doneskov.

† **Dvajset duhovnikov** iz velikolaške župnije je pelo v 19. stoletju novo mašo. Koliko jih bo pa v 20. stoletju?

† **Tako močna burja** je bila pretečeni mesec, da je podrta Tomšičev veliki dvojnati kozolec v Stopah.

† **Občni zbor izobraževalnega društva v Laščah** bo v nedeljo, 29. jan. Obeta se, da bomo slišali zanimivo predavanje. Društveniki, pridite v obilnem številu na shod!

† **Velika nesreča.** V nedeljo, 8. jan. je začela okrog 10 ure po noči reti žaga posestnika Martina Drobnič Rašici. Zgorela sta tudi hiša in kozolec hišici na žagi sta spala domači 17 letni in 11letni Jožef Grebenec. Ko je bila žaga v ognju, sta se zbudila, zdirjala na bice na žago, kličoč na pomoč. Toda oboju je objel od vseh strani, zgorela sta in Njiju telesi sta skoro popolnoma sežgani. Na vsakem koncu žage spodaj na zemlji našli po eno telo kot črn ogorek. Kako nastal požar, se ne vé. Bržkone sta že zvečer zakurila pečico, da bi v gorbi spala, a v spanju se je vnelo tramovje.

† **Iz velikolaške župnije** je v Ameriki nekaj nad 300 ljudi. Gospodarji žijo, da ni celo za visoke plače dobiti delavcev, ker noče nihče več doma delati, tudi v Ameriki je treba krvavo delati denar, pač naj bi si marsikdo preje dan premislil, preden odpotuje.

† **Visoka starost.** Pred kratko je umrl v Malih Laščah Kaplanovček v letu. Gotovo lepa starost! Prejšnje čase mnogi ljudje v Laščah še višje starost občudovali. Najradi prostora navedem samo tiste, ki so do 1748 pa do 1825 leta dosegli višjo starost nego 104 leta: Leta 1748. je umrl Alojz Pucelj iz Velike Slevice star 106 let, l. 1748.

† Marija Žlindra iz Velikih Lašč star 111 let, l. 1752. † Andrej Stupica, pokopani Dvorski vasi, star 105 let, l. 1756. † Marija Zabukovec iz Zabovca stara 130 let, l. 1767. † Jurij Hlebcec iz Hlebčega, star 111 let, leta 1769 umrla Neža Bukovec iz Bukovca, stara 106 let, l. 1825. † Marka Krajšek iz Kotla, star 106 let. Od l. 1770 pa do leta 1849. so v velikolaški župnji umrli 103. ki so bili stari od 90 do 105 let. In dandanes? — Kava, žganje, tobak druge nasladnosti so krivi, da peša rod.

† **Izobraževalno društvo Robu** priredi 24. t. m. zabaven popoldnevni prireditev prid pogorelcu Alojziju Peterlinu, štvenemu članu. Vspored: 1. občni shod, 2. predavanje, 3. igra: „Dobro došli“, 4. igra: „Bola“. Vdeležite se v obilnem številu!

Iz litijskega okraja.

† **Zagorske novice.** Dvajsetletni Ignacij Javornik je 2. januarja popoldne v prodajalno kupit vrv. V šali mu pravi trgovec: „Ce se boš obesil, ti vrv za tvoj posodim, jo bom že nazaj dobil“. A on mu je pošteno vrv plačal, in se je šel res obesiti v Kodrež na visoko smreko. — Šolski svetnik v Toplicah pri Zagorju pravi, da je treba krščanskega nauka na obrtni šoli.

† **Šmartinske novice.** Na Šmartnu genšperk je prišel s soprogo in s spremljevalcem te dni vojvoda Pavel Melnik burški. Tu ostanejo do Velike noči.

ostilni je z m r z n i l Anton Kapelari. Zvali so ga vinski bratci na novega leta dan liberalno gostilno J. Robavsca, tam so ga ukubili, da mu niso pustili niti vinarja, in po se je revež napil, so ga vrgli v stransko kuzlo sobico, kjer je zmrznil. Umril je drugi dan popoldne, ne da bi se kaj zavedel. Sedaj, saj v Šmartinu ni nobene policijske agencije, za ples ni treba nobene licence; vse se dela, kakor se hoče. Zato so gostilne cele polne ljudi. O tem žalostnem slučaju bomo pisali, ako se oblasti ne bodo zganile in slučaj preiskale. — Šmartinska povelja n o s t. Ko je zmrznjen Anton Kapelari ležal na mrtvaškem odru, so prišli ponoči njegovi vinski bratci, ki so ga prej ukubili in so v divji podivjanosti mrtvega ukali za suknjo in se norčevali. Kam smo ga prišli?! — Dobro je začela novo leto neko „vzorno moralno dekle“ — tako imenujejo same v „Narodu“ — ko je ob polnoči na novega leta dan šla iz gostilne in se ji je ravno pred „Posojilnico“ nekaj drugega primerilo, kar se zgodi navadno pincem. O tem „Narod“ molči. — Zadnja številka † „Rodoljuba“ je nekdo na novega leta dan vrgel pred tukajšnjo cerkvenikovo hišo iz namena, da bi mu cerkvenik v slovo zvonil. Neznavec naj pride sedaj plačat zvonjenje.

† **Litijske novice.** Občinske volitve se bodo vršile 19. januarja. Privravlja se nanje od vseh strank. — Cebelarsko društvo je imelo v gostilni na „pošti“ v nedeljo shod, na katerem sta predavala o čebelarstvu č. g. župnik s Save Anton Jarc in g. A. Bukovic. — Tržaški socialni demokrat Kopač spet straši po Litiji. A blagajnika je slabega „urajmal“, ker je že zapil, kar so ubogi delavci skupaj mesli.

† **Pri Sv. Križu nad Litijo** so se vršile 3. januarja občinske volitve. Že navedeni je izvoljen za župana občesplovan Franc Resnik. Bog ga živi in vse vrle odbornike!

Belokrajske novice.

† **Božična zabava v Metliki,** ki se je vršila prvič na sv. večer, se je na Treh Kraljev dan ponavljala in nedeljo potem. Reči smemo, da takega še ni videla Metlika. Žive podobe iz otroških let našega Zveličarja s prekrasnim petjem in tamburanjem je kar naravnost očaralo vse priučeno. Žive podobe je hotelo vse videti. Ni čuda. Bilo je vse ukusno, da krasno napravljeno. Najlepši in čarobni sta bili sliki: Angel oznanil pastirjem rojstvo Jezusovo in pa angelci molijo Jezusa. Igrali so otroci in pa mladeniči iz Marijine družbe. Mludenke iz Marijine družbe in mladeniči z g. organistom Mihelčičem na čelu pa so tvorili lep zbor,

ki je vmes peval božične pesni in udarjal na tamburice. Mala dvorana „Hranilnice in posojilnice“ je bila dvakrat natlačeno polna in obakrat premajhna. Ves lep užitek teh večerov je priredil odbor gospodov in gospej, pred vsem pa č. g. St. Dostal in g. Mihelčič. Požrtvovalne so se izkazale premnoge metliške gospe! Škoda samo, da je primanjkovalo prostora, ker bi bili tudi drugi lahko videli lepe prizore in slišali lepo petje!

† **Ogenj** bil je pretekle dni blizu Gradaca.

† **Bilanca** in revizija pri „Hranilnici in posojilnici“ in pri „Kmetijskem društvu“ v Metliki je končana. Smemo biti ponosni na lep napredek povsod. Tu se vidi, kaj velja, ako stopi kmet skupaj in reče: gospodarimo si sami z združenimi močmi! Pošteno si pomagaj sam in Bog ti bode pomogel.

† **Na občni zbor „Hranilnice in posojilnice“** in pa „Kmetijskega društva“ pridite vsi, da boste videli, kolika je vaša moč in kje še manjka, da se še bolj podpremo in gremo potem naprej ramo ob ramo!

† **Mraz** je bil silno hud okrog novega leta. Celo Kulpa je zmrznila pri Gribljah.

† **Zopet šola** — na Suhoru in v Podzemlji. Povsod hočejo zidati nove šole — a kje je bila pamet takrat, ko so prvič zidali šole, a premajhne?! Za tam, kjer novih šol treba ni, se brigajo, za Metliko pa, kjer bi bilo treba kaj storiti — pa se ne zmeni nobeden.

† **Spodnjo cerkev** pri treh farah pri Metliki mislijo popraviti. Prispevki se hvaležno sprejemajo. Več o tem prihodnjič.

Notranjske novice.

— **„Notranjec“ je vdaril.** Že v prvi številki se je videlo, kako rad bi mahnil po klerikalcih, pa mislil je, naj me izzovejo uni, potem bom lažje mahnil. Revež se je pa zmotil! Nikdo se ni zmenil zanj, to ga je bolelo. Zato je pa v drugi številki moral začeti sam. In mahnil je po — kaplanih!

— **Zakaj se je spravil na kaplane?** Ne zato, ker hodijo od hiše do hiše in svarijo ljudi, naj ga ne čitajo, kakor pravi sam, ampak zato, ker vsi pravijo, da bo kmalu zamrl in se torej zanj še ne brigajo ne. To boli in pa pisati se nič ne more!

— **Ali bo res zamrl?** Čim bolj bo kazal svojo nevernost, čim bolj bo zaničeval duhovnike, tem bolj ga bodo metali iz hiš, kot jetiki podvrženega. Rajnki „Rodoljub“ nam je priča.

— **Jetična je prva številka.** „Notranjec“ pravi, da bo gospodarski list. Stane 2 K na leto, vsaka številka pa 8 v. Ker je gospodarski list, bi bil moral

tak oglas poslati svojim bralcem: „Ljubi Notranjci! Skrbeči za vaš gospodarski napredek, vam svetujemo, da se nikar ne naročate na „Notranjca“, ker na leto vas stane 2 K, če pa kupite posamezne številke, pa prihranite 8 vin. — Kakor čujemo bo tak oklic prinesla jedna poznejših številka.

— **Kašlja že prva številka.** „Notranjec“ pravi: „Bilo bi dobro, da poslanci ne gredo med ljudstvo samo za časa volitev. — Zakaj si pa zakašljaj tako nerodno, ti novepečeni revček? Kam pa gredo vaši liberalni poslanci? Da, liberalni poslanci samo za časa volitev obetajo, potem so pa storili vse. Koliko shodov so pa priredili klerikalni poslanci! Ali želite, da pridejo še v Pestočno?”

— **Vrezal se je** že v prvi številki. Pravi: Društva naj stoji izven političnih strank. Začnite pri sebi! Ali niso vsa vaša društva na strankarskem stališču? In vašega vrednika tiskarna? Ali ni prosil dovoljenja iz strankarskega namena? In „Notranjec“! Ves, kolikor ga je, je strankarski. — Ni dobro, če se slabokrven bolnik še vreže!

— **Ze težko govori** v drugi številki. Pove, da so v Prestranku otvorili novo mlekarino, ne mara pa povedati, kako narodnogospodarsko so jo obličali skozi celo noč in kako krilate zabavljice na klerikalce so padale iz ust vseh, posebno pa iz ust nekega uradnika. — Vi molčite, mi pa ne bomo pozabili!

— **Včasih mu že vzame govor.** Občinska pisarna v Slavini je imela stanovanje z dvema sobama za 48 K, sedaj v Prestranku bo pa stala občino ena soba za pisarno 150 K. — Tu je „Notranjcu“ vzelo govor, ker je gospodarski list!

— **Ima že zdravilo** namreč petroleon. To zdravilo je pa tako dobro, da je Štefanov govoril takole: „Ljubi kmetič! Ako ti pogine lepa kravica, nikar ne briši solzic iz milih svojih čči; izkoplji raje lepo štirioglato jamico, zakoplji v njo rodovitno kravico, in čez nekaj let prideloval boš zdravilni petroleon. Živio petroleum!”

— **Kako bo bolezen napredovala** in koliko bo koristil petroleum, bomo poročali.

— **Zelo lepo mešano cerkveno petje** se sliši v Zagorju, katero hodijo mnogi okoličani kaj radi poslušati.

— **Ej „Notranjček“ ne bo nič!** Notranjec je prevdaren, prebrisan, samestojen človek, ki zna kmalu ločiti dobro seme od ljuke! In ne bo ga s časom, ki bi ne imel toliko soli v glavi, da bi ne uvidel — ako bo primerjal „Notranjca“ z „Domolju-

bom* — da je Notranjec pisan k večjemu za neumne Tirolce, ki pridejo k pameti šele s 40 letom, ne pa za naše ljudi. Dobro blago se samo hvali!

— **Prve dni tega leta** se je bavila nenavadno silna burja po celi pivški dolini z obračanjem streh. Pri slamnatih strehah je škoda povsod velika, pri opečnatih pa v Knežaku največja: tam so se kar cele plasti trgale.

— **Na praznik sv. treh kraljev** popoldne so priredili pri Sv. Mihelu tamošnji mladeniči in mladenke dve zanimivi predstavi: „Sanje“ in „Božične jaslice“. Pri obeh so pokazali, da so se pri pripravah marljivo trudili, kajti predstavljalo se je po vsem gladko in prikupljivo. Čast taki mladini!

— **V Šempetru** se je na prvo besedo tamošnjega kurata za „Marijino družbo“ oglasilo okrog 50 mladenk. Upati je, da se bo po uglednem obnašanju „Marijine družbe“ tudi v Šempetru marsikaj poštenega doseglo.

— **Iz Logatca.** „Slovenski Narod“ je v 7. številki prinesel v uvodnem članku polno zabavljico — posnetih po navadnih zlobnih depisih omikanih naprednjakov — zoper duhovnike in z asti zoper našega č. g. kapelana Ig. Zaplotnika. — Da ne bo menil depisnik, da smo „ščurki“ kot nas on imenuje, odgovarjamo prav kratko: pri nas vsak otrok ve, da svetna oseba nima nikake pravice odločevati, komu naj spovednik dá odvezo in komu ne! Ako enkrat pravi: da je dal Bogu, kar je Božjega, in drugič, da ne bo nikoli nič dal cerkvi, je naša sodba: ko bi taki cerkve postavljali, smo prepričani, da bi ne bilo nobene na svetu! Duhovniki naj ga pa nikanar ne brigajo, s pomočjo njegovega premoženja se gotovo niso in se ne bodo „zredili“. Mi farani pa z veseljem pozdravljamo nevodošlega g. kapelana, ki deluje z vso verno za nas — za ljudstvo!

Iz vipavske doline.

— **Kdo kvari značaje?** „Notranjec“ piše v svoji prvi številki glede občinskih volitev v Št. Vidu doslovno takó: „Nič nimamo proti agitaciji, s katero se hoče ljudi stvarno prepričati, bedi si glede načel ene ali druge stranke, bedi si glede njenega gospodarstva z občinskim premoženjem in njene sposobnosti za isto, ker se tedaj dela na to, da naj svobodno odloči prepričanje in vest pozameznika, s katero stranko bo potegnil. Ali če se skuša s preplačevanjem vina in obetanjem trtnih škropilnic loviti volivce v svoje mreže . . . , če izrabljajo oni, ki imajo vsled svojega stališča večji vpliv v občini, to svojo moč na nečasten način, tedaj je to ona stvar, ki jo moramo najprej pobijati. Vprašali bi jih le radi, ali ne vedó, da s tem preišljeno in vedoma kvarijo značaje, da delajo iz po-

štenih mož hinavce? Ali mislijo, da je ljudstvo res tako neumno, da bi jih ne izpregledalo in se jih o prvi priliki otreslo?“ „Notranjec“ je seveda zapisal te besede na „klerikalni“ naslov. „Domoljub“ se pa obrača na liberalni naslov in pravi liberalcem na uho tó-le: Nič nimamo proti agitaciji, s katero se hoče ljudi stvarno prepričati in kjer se dela na to, naj svobodno odloči prepričanje in vest pozameznika, s katero stranko bo potegnil. Toda če se skuša s preplačevanjem vina in obetanjem trtnih škropilnic loviti volivce v svoje mreže, kakor so to delali št. viški liberalci; ali če izrabljajo oni, ki imajo vsled svojega stališča večji vpliv v občini, to svojo moč na nečasten način (z obetanjem svetlih kronic, kakor je to storil št. viški župan); ali če skušajo na zvijačen način zabraniti volivcem, da ne bi mogli voliti po svojem prepričanju, kakor je to

Japonci po boju ogledujejo svoje mrličce.

poskušal isti št. viški župan (glej zadnjega „Domoljuba“), tedaj je pa to stvar, ki jo moramo pobijati z vso ogorčenostjo. Vprašali bi samo liberalce, ali ne vedó, da s tem preišljeno in vedoma kvarijo značaje, da delajo iz poštenih mož hinavce? Ali res mislite vi, liberalci, da je vipavsko ljudstvo tako neumno, da ne bi tega uvidelo? Vipavsko ljudstvo je pametno in zavedno in se bo liberalcev otreslo ob prvi priliki. Pa saj se jih že otresa pri vsaki dani priliki. — Hvala lepa pa „Notranjcu“, da je takoj v prvi številki pokazal liberalno barvo; sedaj vsaj naši ljudje vedo, s kom imajo opraviti.

— **Burja na Vipavskem.** Prve tri dni novega leta smo imeli pri nas tako silovito burjo, da je metala opeko in kamenje s streh, hoditi ob hišah je bilo smrtno nevarno. Mraza pa smo imeli ob onih dneh

80 R. Neka ženica je dejala: „Čez sedem deset let sem že stara, pa ne pomnim, da bi nam bilo mleko zmrznilo v kleti, kakor nam je letos.“

— **Pozor pred zlikovci.** Poročnik Jakob Furlan s Slapa je našel v svojem hlevu na mrvi precej velik sveder, ki je kleščé, že pokvarjeno električno svetilko, konec voščene sveče in pa zvezek trdnih najrazličnejših ključev. Na senu sta se našli tudi dve k. ž. šči. Torej sta prenočila v hlevu — seveda proti njegovi volji — zlikovca. Zjutraj sta pa pozabila vzeti svojo orodje s seboj, ali pa sta ga navlačilo pri stila ondi, misleč, da je dobro shranjeno. Če se morda vrneta, naj se zglasita pri županstvu, ker ondi je sedaj shranjeno orodje njegovega „lepega in poštenega“ rokodelca.

— **Lepo polnočnico** so imeli nekje manjši fari na Notranjskem. Cerkev

bila natlačeno polna in že je bilo vse pripravljeno, da se prične sv. maša. Tačas je pa vozil po vasi barko neki precej natrpan dobrovoljček ter se drl na vso grlo: „Mi smo mi!“ To besedo je pa nekdo v cerkvi napačno razumel, ter prestrašen zaupnik klic: „Gori!“ Ko so ljudje zaslišali pretresljivi klic, so prestrašeni vreli iz cerkve. Na ognja — hvala Bogu! — niso videli. Le dobrovoljček se je opiral ob bližnjo klop in z začudenimi očmi bulil v prestrašene farane, ki so se le težko pomirili in se nevoljni vrnili v cerkev.

— **Cuden odlok** Šturski župnik je sporočil c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Postojno, da je šolska maša v nedeljah ob 10. uri, naj torej slavnosti naroči učitelje, da bo nadzorovala pri ti maši otroke. C. kr. okrajni šolski svet pa je čez šest tednov

opetovano vprašanje od strani župnikove poročil: Da ne more biti nedeljska 10. maša polska maša in sicer zato ne, ker je pri ti maši tudi pridiga, katere pa otroci ne razumejo in sploh vsa stvar trpi predolgo... Daleč smo prišli... C. kr. okrajni šolski svet je odločil, da ob nedeljah otrokom ni treba hoditi k sv. maši, ker ta ni zanje, ker trpi predolgo... Pa pravijo, da je samo en bog, pa sta dva: Eden je v nebesih drugi pa v Postojni.

— **Nasveti gg. učiteljem ob novem letu.** Živel je svoje dni dijak, ki je hodil v srednje šole. Pa je bil tako slabih talentov, da ni mogel naprej. Hotel je že seči po revolverju, da bi končal svoje bedno življenje. To svojo namero je razodel prijatelju - sošolcu. Ta pa mu je svetoval: Počakaj, pusti gimnazijo in poskusi

g. Punčal 400 kren, ker se je potrudil, da je pripravil nekega ženina v Vrhopolju do tega, da je vzel nevesto, katere se je branil vzeti. Glejte, znati je treba, pa gre. Ali glejte našega vodja Skala. Znal si je pomagati, ker je učiteljska služba premajhna, znal si je pridobiti celo kopo postranskih službic in sedaj prav lahko izhaja. Ali veste, kaj je vse naš gospod Skala? 1. Nadučitelj, 2. šolski vodja, 3. ud okr. šol. sveta, 4 ud krajnega šol. sveta, 5. oskrbnik šolskega vrta, 6 občinski tajnik v Vipavi, 7. občinski tajnik v Ložah, 8. tajnik cestnega odbora v Vipavi, 9. tajnik zdravstvenega sveta v Vipavi, 10. zastopnik asearazione generali v Trstu, 11. tajnik kmetijske podružnice, 12. ima tudi eno šaržo pri čitalnici, 13. stalno plačani dopisnik „Laibacher cajtunge“... Glejte gg. učitelji, treba si znati pomagati, pa gre vkljub

ali stej vsega spravili iz Avstrije. Mogoče pa tam tes že hranijo za vojsko, da ne bodo toliko mraza trpeli, kakor Japonci.

Preseli se upokojeni štebanjski župnik čast. g. J a n e z S c h a u b a c h v Himmelau pri Volšperku.

Nemškonacionalna nesramnost presega vse meje. Pred kratkim je celovski mestni župnik č. gosp. H. Angerer poslal prispevek šent-rupertski narodni šoli. Takoj so ga prijele „Freie Stimmen“ češ „taki so“ klerikalci! Sploh je ta pravičen in pošten nemški duhovnik „ljubljenec“ koroških hajlačev, ker jim je že marsikatero pošteno zasolil. Hajlači naj pomislijo, koliko prispevamo Slovenci za nemške dobrodelne namene. Kaj bi začeli celovski in drugi Nemci in nemškutarji, če bi jim Slovenci naenkrat več ne polnili njihovih že ov?

Zopet umrl iskren rodoljub.

V Gornjih Libučah se je preselil v večnost uzoren kmet veleposestnik, neustrašen katoličan in jeklen slovenski značaj **Tomaž Stare**, p. d. Mežnar.

Črneče pri Sp. Dravogradu.

V nedeljo dne 8. t. m. je bil slovesno umeščen na župnijo Črneče g. Josip Zeichen, dose-danji provizor.

Umrl je po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, čast gospod **Matija Kues**, konz. svetovalec, dekanjski upravitelj in župnik v Trbižu, star 56 let. Naj v miru počiva!

Štajerske novice.

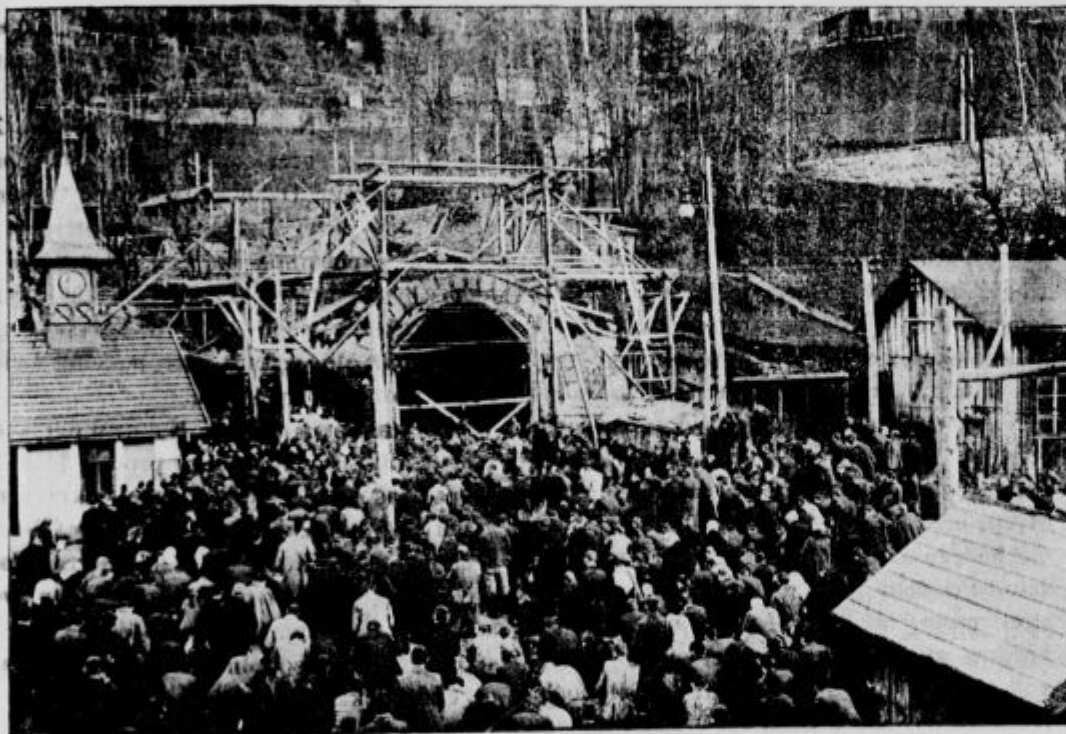
š **Hranilnica in posojilnica pri Sv. Kunigundi v P.** ima uradni dan vsak četrtek od 8 do 11. ure dopoldne. Ako je ta dan praznik, se uraduje v sredo.

š **Duhovske vesti.** Župnik na Svičini č. g. P. Rudolf Vagaja je odpoklican na lastno prošnjo v samostan Admont ter tam imenovan patronatnim komisarjem. Za provizorja na Svičini je imenovan ta mošnji kaplan č. g. Matej Meznarič — Razpisana je župnija Puščava in Smore.

š **Pri Sv. Juriju ob Sčavnici** je na novega leta dan ponoči na dveh krajih gorelo. V Okoslavcih sta pogorela dva in v Kokolanjšeku dva gospodarja.

š **Požar.** Pri Sv. Barbari pri Konjicah je 2. t. m. zjutraj pričelo goret v hiši krčmarja Pukla. Ogenj je uničil dvoje poslopij.

š **Sod ga je ubil.** V Tilmiču pri Lipnici je kočar Franc Laufer spuščal sod mošta v klet, pri tem se mu je spodrsnilo in sod se je preko njega valil po stopnjicah v klet. Laufer je dobil take poškodbe, da je umrl.

Pred karavanškim predorom na Hrušici: Služba božja za ponesrečene delavce.

s preparandijo, morda bo šlo, postal boš učitelj in prišel boš h kruhu. Dijak je ubogal in res je šlo; sedaj je že nadučitelj. A kruh, do katerega je prišel mož je slab, baje zelo slab, tako slab, da je „Učiteljski tovariš“ že svetoval učiteljem, da naj sežejo po — revolverju, da store konec svojemu bednemu življenju. Dragi moji učitelji, nikar se še streljati — zato je še vedno čas — počakajte še in poslušajte moj svet, ki vam gotovo zboljša bedno stanje, samo če ga hočete poslušati. Glejte k nam na Vipavsko! Posnemajte svoje vipavske tovariše. Vstanavljajte posojilnice, kakor je to storil g. nadučitelj Punčuh. Posojilnica mu nese vsako leto lepih 1000 kronic, včasih še njegova gospa malo pomaga pri računih, kar tudi nekaj vrže. In nedavno je zaslužil prav ta

zlobni „klerikalni“ obstrukciji v deželnem zboru. Storite tudi vi tako in „vremena tužna vam bodo se zjasnila, vam milše zvezde kot do zdaj sijale“ in doživeli boste prav veselo, srečno in brezskrbno novo leto

Koroške novice.

ž **Župnija Grebinj** je dobil čast. g. Cvetko Kramar, kanonik v Velikovcu; župnijo Št. Jurij na Vinogradih č. g. Vinko Poljanec, provizor ravnotam.

v **Kanalski dolini** je zdaj že več dni močan veter in grozen mraz. Snega pa je kakih 40 cm. Vlaki tako pridno vozijo les na Laško, da se je bati, da bodo prej

š **Velika železniška nesreča na Zgornjem Štajerskem.** Na lokalni zgornjštajerski železnici Kapfenberg-Au Seewiesen se je 8. t. m. zgodila v bližini postajališča Margaretenhütte velika nesreča. Vihar je prevrnil vlak v potok Thörl, le lokomotiva je ostala na tiru. Ena oseba je bila težko in šest oseb lahko ranjenih.

š **Učenec zabodel učenca.** Učenec 3 razreda zabodel je v Št. Janžu na Dravskem polju svojega tovariša z nožem v hrbet tako, da je iz rane kar curkoma tekla kri. V hiši mladega zločinca pridno prebirajo zloglasnega „Štajerca“ iz Ptuja.

Iz Dramelj na Štajerskem. Dne 20. listopada smo obhajali tukaj lepo slovesnost pri podružni cerkvi Marije Dobje! Prečastiti gospod župnik so nam blagoslovili prenovljeni veliki oltar in novo Marijino podobo, katero se je prav okusno in lepo napravil naš domači umetnik, Alojzij Šket, pozlatar v Mariboru. Zares dele mojstra hvali! Na stotine ljudstva se je zbralo v prijazni cerkvi in vsi so občudovali lepoto Marijino in sploh celega oltarja. Tukaj je še bila v starodavnih časih slovita božja pot, ali okolnosti časa vse spremené; tako se je tudi tu marsikaj opustilo, vendar pa iz večjih župnij kakor Vojničani, Spitalčani, Št. Jurčani in celo Celjani pridejo vsako leto v obilnem številu na velikonočni pondeljek, binkoštni pondeljek in veliko in malo Gospojnice počastit sveto Devico Marijo Dobenjsko. Bog daj, da bi nam še v prihodnje skazovala svoje milosti in dobrote mogočna priprošnjica, Marija Dobenjska

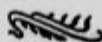
Iz Jarenine na Štajerskem. Že dolgo niso več cenjeni bralci slišali kaj iz naše fare. Gotovo so mislili, da smo že zdavno izginili. Ali temu ni tako! Res, da nas sovražniki našega jezika in stanu pikajo in kolikor jim je mogoče stiskajo, ali vendar še gremo naprej mi mladi! Pozimi bomo imeli vsako nedeljo podučni shod, kjer nas bodo učili gospod duhovni voditelj občinski red, naš voditelj pa bo prednašal o slovenski zgodovini. Vidite, dragi bralci, tako tudi mi skrbimo, da bi se kaj naučili, ali samo nekaj nas kvari in to je še hujše kakor vse grožnje naših sovražnikov. Manjka nam prostora. Če napravimo shod, jih komaj dvajset more biti v sobici, ko bi se vendar jareninska mladina rada polnoštevilno udeležila, ter se nekaj naučila. In razven tega imajo naši nasprotniki toliko prostora na razpolago, kjer nam potujejo naše ljudstvo. Zato pa danes stopamo pred Vas, cenjeni bralci, da bi nam pomagali, kolikor Vam je mogoče, povečati „Čitalnico“. Slovenci in Slovenke, ozrite se na mejo semkaj, pomagajte obmejnim Slovincem, da ne obnemorejo, pomagajte, da Jarenina ne bode postala nemška! Zlasti se obračamo k vam, dragi mladeniči in mla-

denke po domovini in tujini. To mladeniško gibanje, ki se je pri nas začelo, ste cenjeni bralci z velikim veseljem prazdravili, in to gibanje, ta organizacija je že postala vse-slovenska. Toda kakor ste pozdravili z veseljem nas tedaj, tako mislim boste tudi sedaj radevolje odzvali naši ponižni prošnji ter nam priskočili na pomoč. Če nam hoče kdo kaj poslati, naj pošlje na naslov: France Sekol, voditelj „Mladiške zveze“ v Jarenini, pošta Jarenina, Štajersko. Darovi se bodo objavljali v „Slov. Gospodarju“. Za vsak najmanjši dar se vam že naprej zahvaljujemo: Pristrčni, tisočkrat Bog plati! — Mladiška in dekliška zveza bralnega društva.

Iz raznih krajev.

Hamborn na Nemškem, dne 29. grudna 1904. Dne 15. grudna se je tukaj pri premogovniku „Deutscher Kaiser, Schacht I.“ ponesrečil naš vrli rojak Franc Zajc. Rojen je bil na Kostrevnici, župnija sv. Gora pri Litji. Oženjen je bil dvakrat; prvič z Nemko, tukajšnjo rojakinjo, katera mu je pred tremi leti umrla. In potem se je drugič oženil v svojem rojstnem kraju z namenom, da bi se njega otroci tudi privadili slovenskega jezika. A tudi druga žena mu je umrla pred dvema mesecema. On pa se je zdaj na praznik Brezmadežnega spočetja M. D. za Marijin jubilej še zdrav in vesel udeležil skupnega sv. obhajila in molitvene ure pred Najsvetejšim. Teden pozneje nič hudega sluteč gre zvečer zdrav na svoje delo. Pri delu sta s tovarišem priredila za strel; precej ko je strel počil, sta šla s tovarišem gledat, kako je strel naredil. Njegov tovariš se je precej vrnil, ker ni mogel prenašati s smodnikom zastrupljenega že tako slabega zraka. F. Zajec je pa zaostal, in potem ko ga le dalj časa ni bilo, ga je tovariš klical, pa ko ni bilo nobenega glasu, je šel gledat, pa ga je našel že nezavestnega na tleh. Preden so ga na dan spravili, je bil že mrtev. Rajni je bil vedno vrl Slovenec in vnet katoličan, do zadnjega ud slovenskega društva tukaj, ud „Družbe svetega Mohorja“ in več let že naročnik „Domoljuba“ in „Bogoljuba“. Z eno besedo: on je bil pravi mož stare slovenske korenine. Zato je pa bil tudi pri vseh priljubljen, pri Slovincih kot pri domačinih. To se je pokazalo na dan njegovega pogreba, pri katerem so bile tri zastave in mnogo občinstva. Zapušča pa štiri nepreskrbljene otročiče. Mi Slovenci mu pa kličemo: Naj v miru počiva in lehka mu bodi tuja zemlja!

Drobtine.

Ne navadna raztresenost. Pred nedavnim časom umrl bolognski pesnik in politik Panzani je bil povsod poznan zaradi svoje neverjetne raztresenosti. Kjer bi bil moral čestitati, je poslal sožalna pisma in nasprotno. V gledišču je pozabil svojo progno, šel je k obedom, kamor ni bil povabljen, med tem ga je pa prijatelj, pri katerem naj bi bil obedoval, zaman čakal pripravljenim obedom. Nekega dne sreča Panzani v Ferari prijatelja, ki je bil še le nekaj dni poročen. Prijateljsko ga potrkajo rami in pravi: „Bravo, bravo, stari fant, vedno vesel, vedno mlad, vedno samec. Glej, da mi nikdar ne napraviš oslarije, da bi se oženil.“ Prijatelj ga je začudeno gledal; kaj Panzani je bil povabljen kot priča; ker pa moral ravno odpotovati, se je dal zastopati po drugem.

„**Jakec, pusti me!**“ Ako je sledela lovska dogodka resnična, je res vrlo zanimiva. Te dni je obstrelil neki lovec v bližini mesteca A. na Nemškem krasno papigo. Žival ni mogla več zleteti, ker je imela pre-streljene peruti. Da bi storil konec trpljenja nesrečnega ptiča, mu je hotel pomagati in oni svet s puškinim kopifom. Nepopisen pa je bil lovčev strah, ko mu je učeni ptič zaklical: „Jakec, pusti me!“ Kakor se je pozneje pokazalo, je ptič ušel nekemu ondotnemu gozdnemu asistentu.

Ukradena hiša. Nekemu ogrskemu kmetu blizu Budimpešte so prodali hišo. Da se pa maščuje, je sklenil kmet, ukrasti novemu posestniku hišo, ki je bila stavljena iz lesa in opeke. Ko je 24. t. m. zjutraj došel novi posestnik k svoji hiši, je videl v svoji največje začudenje, da je prostor, kjer je stala prej hiša, popolnoma prazen. Ostala ni ne ena opeka, vse je bilo — ukradeno.

Nazadovanje odpadniškega gibanja.

Vkljub temu, da imajo protestantje 50 novih cerkva in 70 vikarjev iz „rajha“, noče nič kaj napredovati delo za „Proč od Rima“. V prvih dveh letih, 1899 in 1900, so sicer vsenemci dosegli število 10.000 odpadnikov, a stvar le ni napredovala tako, kakor so mislili vsenemci. Na pomoč so poklicali iz „rajha“ protestanške vikarje. Tako so leta 1901. pridobili 5469 odpadnikov. A odpadniško gibanje je pričelo nazadovati. Leta 1902. je bilo 3310, 1903. leta 3119 in letos ne bo niti 3000 odpadnikov. A kljub temu so lagali protestanški hujkači, da je odpadlo 45 do 50 tisoč katoličanov. A katoliško časopisje je dokazalo, da je le 22.822 katoličanov izstopilo iz katoliške cerkve. A še ti odpadniki niso vsi postali protestantje. Starokatoliški škof Czech poroča v svojem sinodalnem poročilu, da so starokatoličani pridobili 1962, a izgubili 573 oseb v zadnjih dveh letih. Letos so pa starokatoličani pridobili 463 in izgubili 54 oseb.

To so posledice vse velike gonje proti katoličanstvu! Upamo, da zaslepljeni ljudje sčasom vendar izpregledujejo, kak humberg uganjajo agitatorji z njihovo vero!

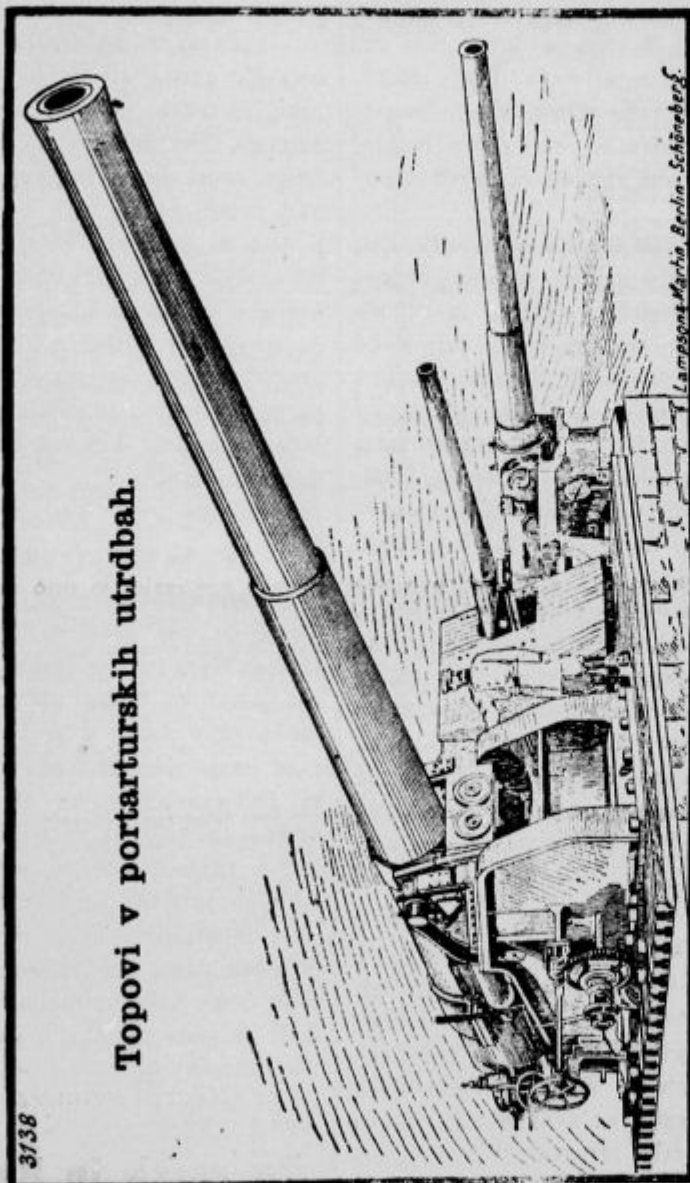
Drobne povesti.

Napoleon I. in rožni venec. Napoleon je stal na vrhuncu svoje slave. Nekega dne grè v gledišče in ž njim paže Rohan Gabot, princ bernski. Cesar se je kaj malo zanimal za predstavo, pozorno je ogledoval

dalje molite svoj rožni venec; ne bom vas več motil."

Ta preroški izrek se je tudi uresničil. Ta paže je postal res: „pravi mož“. Nekaj let potem je zasedel princ Rohan Gabot nadškofovski prestol Bezansonski, na katerem se je svetilo njegovo zares apostolsko delovanje. Bil je zgled pobožnosti in dobrotljivosti.

Kdo bo še besedičil, da je molitev rožnega venca le za priproste, neumne in butaste ljudi, kakor se ustijo mnogi razsvitljenci in polizanci!

Topovi v portarturskih utrdbah.

3738

pa gledalce po vrsti. Potem je dolgo in z čudenjem opazoval svojega pažeta, ki se ni kar nič brigal za prizore — imel roke na kolenih pod obleko ter se z vse kaj drugim pečal. Nagloma pa ga prime Napoleon za desno roko in v njej najde — rožni venec. Ta nenadni dogodek ustraši ne malo pažeta. Ker je poznal mišljenje svojega gospodarstva, zato je pričakoval, da bo strogo pokaran. A varal se je. Napoleon ga pomiri ter mu reče: „Vi ste visoko vzvišeni nad siromašnostjo te igre. Navdaja vas pravi duh; iz vas postane nekeč pravi mož! — Le na-

Pokusiva! Družina kneza in grofa Štolberškega ima precejšna rudokopna posestva v Smolevem. Koncem preteklega stoletja obišče vodja rudokopov grofa ter mu izjavi, da bi se dohodki rudnikov dali jako dvigniti, ko bi se znižala plača rudarjem.

Na to vpraša grof ravnatelja, je-li kedaj tudi sam opravljal delo rudokopov? Ko ravnatelj to zanika, pristavi grof:

„Jaz tudi še ne, zavoljo tega pa enkrat poskusiva.“

Grof vzame na to cepin in lopato in tako stori tudi ravnatelj po grofovem zgledu.

Lotita se dela ter kopljeta in sipata celo uro; pot jima je lil z obraza. Ko preteče ura, odloži grof cepin in lopato te vpraša ravnatelja, kako da mu kaj dopade delo?

„Nu, odvrne ravnatelj, lahko pač ni.“

„Torej bomo pa pustili pri starem“, reče grof, ker zdi se mi, vi, gospod ravnatelj bi tega dela ne hoteli opravljati niti za dosedanjo plačo.“

Srečni pujski. Pater Granderat je pripovedoval od nekega župnika, ki je pogosto obiskaval neko družino, ki ga je vsikdar prijazno sprejela, nastopni dogodek. Kadar koli je prišel na posët, je popraševal po vsem, kar se je tikalo družine in tako tudi po otrocih, katere je poznal.

„Kje pa je Anica?“ vpraša.

„Ne vem“, odgovori mati.

„Kje pa je Peterček?“

„Ne vem kje“, odgovori oče, „bo pač pri svojih tovariših.“ —

„In Magdalenka?“ —

„Tudi ne vem“, odgovori malomarno mati, „je šla najbrže v mesto k svojim tovaršicam“. — Župnik je molčal. — Gospodar ga vpraša, ga li veseli ogledati si njegovo gospodarstvo? Gospodar mu potem razkazuje vrt, njive, živino. Tu je bilo videti govedo, konje itd. vse v najlepšem stanju in redu. Ogledovali so tudi svinjak; in tu je bila svinja s celo tropo pujskov, ki so se živahno podili po vrtači.

Župnik vpraša: „Zakaj pa imate te živali tako skrbno zaprte in je ne izpustite na prosto? — Kako bi se veselile te živahne stvarice!“ —

● Gospodar ga začudeno gleda, potem pa odvrne: „Ne, tega pa že ne storim, ušli bi mi in težko, da bi jih kedaj še videl; jih raje lepo skupaj držim.“ —

Tu ga duhovnik resno in pomenljivo pogleda in reče:

„Uboga Ana! ubogi Peterček! uboga Magdalenka! Zakaj niste pujski? Kako bi skrbela za vas oče in mati in bi vedela, kje ste in kaj počenjate. Pujski imajo v obilnosti, česar stradajo vaše duše: roditeljskega varstva! Res — ti pujski so srečni!“ —

Roditeljema so se odprle oči, spoznala sta, kako zanemarjata svoje dolžnosti do svojih otrok, ter odslej za nje bolj skrbela, kakor pa za pujske.

Kdor ne ve, kam je šel otrok, tudi nikdar vedel ne bo — kakšen se povrne.

Zamena. Ruski general J. je prejel obsežnih cerkvenih posestev v dar za svoje zasluge, katere si je pridobil z zatiranjem Poljakov po nesrečnem letu 1863 v okraju Sandomirskem. Ko se je odpravljal l. 1878 na vojsko zoper Turka, je hotel še nekaj cesarju dopadljivega storiti. Skliče torej svoje poljske podložnike ter jim reče:

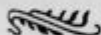
„Ker se mi je ločiti za delj časa od vas, hočem sleharnemu izmed vas izkazati kako Jobroto. Ako mi ostanete zvesti, podarim vsakemu v last kos zemlje; povejte koliko želite!“ —

Podložniki, vsi prav siromašni, se spogledajo ter si ne upajo razodeti svojih želja. Še le ko jih pozove v drugič, izjavijo, ko bi gospod vsakateremu podaril po 30 oralov zemlje, bi se s tem mogli preživiti.

„Dam vam“, deje general; „toda poprej zamenite vašo (katoliško) vero in sprejmite našo rusko (razkolno).“ Opazivši pa, da so se ljudje ustrašili, pristavi: „Dobro si premislite, grè se namreč za vaš časn in večni blagor!“ —

Po kratkem posvetovanju stopijo ljudje zopet pred generala in najstarejši izmed njih reče: „Dovolite vaša visokost, da odkrito srčno izjavimo svojo misel. Mi si to stvar tako-le mislimo: ako hoče kdo z nami zameniti konja in hoče k svojemu konju še kaj pridati, potem je naš konj boljši kakor njegov. Zato mora biti naša vera boljša, kakor vaša, ker hoče vaša visokost pridati vsakemu še po 30 oralov, ako zameni svojo vero z rusko.“

Generala je izprva grabila besnost, potem pa je premislil in čem delj je premišljeval, tem bolj je izpoznaval, da so ti priprosti ljudje pravo zadeli.

Narodno gospodarstvo.

I.

Vpliv pomladanskega mraza na sadno drevje.

Meseca sušca in celo malega travna nastane ob jasnem vremenu včasih prav hud mraz, kateri je sadnemu drevju jako škodljiv. Pa posebno takrat, ako je bilo prej že gorko vreme, da je postalo drevje že več ali manj muževno. Po noči pa ta sok zmrzne in ko drngi dan prisije gorko solnce, se zopet raztali in v naslednji noči še hujše zmrzne. Iz prirodnih zakonov pa nam je znano, da se vsaka vodnata tekočina, kadar zmrzne, razširi, tako tudi sok v drevesu, nakar skorja počni in sok pod njo se skazi ter spremeni v kratkem v smrdljivo črno tekočino. Nasledek tega je, da drevo v tem letu še sicer ozeleni, morda tudi še cvete, ali barva listju je orumenela in cvetje vse poparjeno, kar priča o nevarni bolezni drevesa. Kaj tedaj storiti?

Najprej se mora skorja, ki je od drevesa odstopila, odstraniti, rana lepo osnažiti in če je drevo že trhlo, to vse do živega lesa izrezati. Rana pa se zamaže z cepilnim voskom, ali pa z zmesjo od ila in kravjeka, ki naj se na rano priveže, da je dež ne izpera. To

mazilo je dobro večkrat prenoviti. Zraven tega je treba bolnemu drevesu pognojiti, kar najlože storimo s polivanjem gnojnice po koreninah, ko smo prej okoli zemljo razkopali.

II.

Kako celiti rane, ki jih je zajec napravil na sadnem drevju?

Kakor hitro opazimo rane po zajcu storjene, moramo priskočiti drevesu na pomoč z zdravili. Najprej je treba rano z ostrim nožem obrezati. Nato se pripravi gosta kaša od ilovice in kravjeka, katera se precej de belo namaže na rano, nato pa s platneno cunjno obveže. Za mazilo je dober tudi cepilni vosek, samo segreti ga je treba v toliko, da se tudi zmrzle rane prime. Vendar je tudi takrat treba rano obvezati, kajti ako je prosta, rada skorja ob rani zmrzne in drevo se posuši.

Seveda še boljše je, ako more sadjerejec svoja drevesa pred zajčjim zobom obvarovati. To pa se doseže z različnimi mazili ali pa zavijanjem. Med drugimi mazili priporoča nekdo ribjo mast zmešano z ilovico, s katero maže se drevje namaže do metra visoko. To pa brani drevje le tako dolgo, dokler mast svoj smrad obrani. Kadar pa ga izgubi, treba mazilo ponoviti. Dalje ostane drevo obvarovano, ako je zavijemo s slamo, od katere je najboljša koruzina slama, katera ob majhnem vetru že šumi, česar se dlouhec boji. Najbolj gotovo pa je drevo zavarovano, ako ga obvijemo s trnjem; seveda to je težko, ker za količkaj drevja bi trebalo silno veliko trnja. Nazadnje se tudi priporoča drevo na okoli poviti s tenko žico, kateri način se mi zdi kaj praktičen. Seveda poviti se ne sme pretrdo, da žica skorje drevesa ne razjeda.

III.

Napisina drevesih.

Leta 1890. — tako piše neki češki sadjerejec, — obiskal sem svojega prijatelja, ki ima med drugim tudi prav lep sadni vrt. Tukaj sem se nemalo čudil, ko sem videl, da ima vsako drevo na svoji gladki skorji po eno ali dve črki zarezani. Vprašal sem prijatelja, kaj to pomeni? „To je ime drevesu, da vem, katere vrste da je“, mi odgovori. Tako je prav tik mene stalo drevo z napisom: Z. P. (zlatna parmena), R. (rajneta) itd. To se mi je tako dopadlo, da sem sklenil tudi sam na svojem vrtu tako storiti.

Napis zarezhe se na gladki skorji okoli 8–10 letnega drevesa. Zareza mora se napraviti rahlo, da le samo skorjo prerežemo, nikakor pa nežnega luba pod njo, da se sok ne odpre in izteka. Ker se zarezhe samo vrhna skorja, to drevesu ne škoduje, marveč celo koristi, kajti na razširjanju zarezhe se potem lahko vidi, kako je drevo v rasti pognalo.

Na prav obsežnem vrtu, kjer so raznih vrst drevesa kar navskriž nasajena, bilo bi takšno zaznamovanje kaj praktično. Zareza črke na drevesu, nato pa isto znamenje v nalašč zato prirejani knjigi, kjer se bi dostavilo še polno ime, to bi bil nezmotljiv tolmač za vsako drevo na vrtu. Ker to delo tudi ne stane skoraj nič časa ali truda, priporočamo ta način zaznamovanja posebnim onim, ki imajo obsežne vrtove in veliko množino sadnega drevja.

IV.

Zmrzli grebeni kokoši; kako jih ozdravljati?

Večkrat se zgodi, da kokoši po zimi ostanejo zunaj, ali pa so v premrzlem kurniku, in takrat jim greben ves očrni, ker je zmrznil. Seveda žival potem hira, da jo je treba ozdravljati. Najprej naj se spravi hlev v bolj gorak hlev ali kurnik. Nato se ji namaže greben z vasilinom, ali pa oljem od arnike, karbolnim oljem, glicerinom, zmešanim s kafrovim žganjem in z nekaj terpentincem. Z tem mazilem se greben pogosto namaže, dokler ne ozdravi. Pomati pa je, da se naj zdraviti začne takoj, ko se bolezen opazi, ker „nagla pomoč je pol dvojna pomoč“.

V.

Poraba jajčnih lupin.

Velika redilnost jajčnih lupin se danes še vse premalo pozna, ceni in porablja. Navadno se lupine mečejo v stran, pri čemur pa ljudje ne pomislijo, da bi se lahko prav dobro v prid obrnile. Jajčje lupine imajo namreč v sebi mnogo apnenastih in fosfornastih snovi, radi česar prav izvrstno vplivajo na razvoj mlade živine, ako jih — razdrobljene — primešavamo krmi. Ako jih primešavamo krmi mladih žrebet ali telet, je nasledek očividni. Vsled tega je priporočati pametnim živinorejcem, da porabljajo doma nabrane lupine v ta namen. Uspeh bode te male stroške obilno poplačal.

Poherski.

Za smeh in kratek čas.

Dobro ga je dal. Ribič in lovec, ki nista posebna prijatelja, se srečata. Lovec: „Si kaj vjel?“ — Ribič (nevoljen): „Nič!“ — Lovec: „So šle ribe sprehajati se, kaj ne?“ — Ribič: „So šle z zajci, kateri se ti zgrešil!“

Nevestina mati ženinu: „Gospod baron, ali se bo moja hči vozila v kočiji?“ — Ženin: „Ne bo treba, saj veste, da jo bom na rokah nosil!“

V skrbeh. Sodnik: „Vi ste dali soseda tako zaušnico, da je še danes zatékel — kaj pravite na to?“ — Zatoženec: „Prosim nagle sodbe, če ne, bo iz same hudobije še bolj zatekel!“

Besedni uganki.

Kdor obe prav reši in bo tudi izžreban, dobi za nagrado lepo knjigo.

I.

Razbojnik bil je, tat in ropar,
morivec bil je, — strah ljudem.
Živel je moč ob času Krista.
Ga li poznaš? — O vem ga, vem.

Na sredo novo črko vstavi
in novo z njo dobiš ime
moža iz skoro iste dobe,
ki za svetnika ga časte.
Učil je vero sveto, pravo,
poganom kazal pot k Bogu,
iz pota strašne jim pogube
k Očetu vodil je domu.

II.

Prav majhna moja je postava,
velika moja pa veljava:
Na svetu jaz sem gospodar,
čeprav sem taka majhna stvar.
Kdor me ima, ima veljavo,
častivcev trop mu vklanja glavo;
a kadar mene nič več ni
častivcev trop ga zapusti.

Zastavica.

1. Katerih živali imena lahko zapišeš s polovico črke?
2. Katera domača žival postane divja, če ji zadaj pridaš eno samo črko?
3. Kateri del človeškega telesa obstoji iz pet „a“?
4. Kogar — a — a doleti, vsak se je razveseli; kogar doleti — o o, solzno njega je oko. Kaj je neki to?
5. Kaj pravimo o človeku, ki ima trdno zdravje?
6. Kaj naj vživa vesel človek, da ostane vedno vesel?

Rešitev ugank.

I. Uganka. II. Leto in 12 mesecev. III. Zvon. Izmed mnogih rešilcev je bil izžreban gosp. **Martin Manko**, cerkovnik v Ptujju na Štajerskem. Za nagrado je dobil Silvin Sardenkove pesmi.

Rešitev zastavic.

1. Iz „sam ostan“. 2. Oba morata pasti. 3. Zemlja — zemlja. 4. Oba neseta. 5. V sredi. 6. Rusi in Japonci. 7. Morje.

Ponos vsake gospodinje je dobra kava.

Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati
več v nobenem gospo-
dinjstvu, kadar se na-
pravlja kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le isvirne zavojce
z imenom »KATHREINER«.

Loterijske srečke.

Dunaj,	14. januarja	26	40	20	37	53
Gradec,	14. januarja	36	24	79	44	82
Trst,	7. januarja	56	35	10	73	70
Linc.	7. januarja	10	44	78	22	65

Prilodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dne 1. februarja 1905.

Izjava.

Podpisani preklicujem s tem vse one žaljive besede, s katerimi sem žalil dne 13. t. m. g. g. **Valentina** in **Frančiško Oman**, trgovca v Predosljih ter obžalujem iskreno to svoje dejanje.

Janez Krč p. d. Zalar
posestnik v Predosljih pri Kranju.

Knjigarna

J. Krajec nasl.

v Rudolfovem

priporočja iz lastne zaloge

spise Kristofa Šmida.

Do sedaj so izšli sledeči zvezki:

- I. zvezek: **Ljudevit Hrastar**. — **Golobček**. Posl. P. Hugolin Sattner. (Drugi natis.) Mehko vezan 60, trdo 80 v.
- II. „ **Jozafat, kraljevi sin Indije**. Posl. P. Flor. Hrovat. (Drugi natis.) Mehko vezan 60, trdo 80 v.
- III. „ **Pridni Janezek in hudobni Mihec**. Posl. F. Flor. Hrovat. Mehko vezan 80, trdo 1 K.
- IV. „ **Kanarček, Kresnica, Kapelica v Gojzdu**. Posl. P. Hugolin Sattner. Mehko vezan 40, trdo 60 v.
- V. „ **Slavček**. — **Nema deklica**. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 40, trdo 60 v.
- VI. „ **Ferdinand**. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 v.
- VII. „ **Jagnje** — **Starček z gore**. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 70, trdo 90 v.
- VIII. „ **Pirhi**. — **Ivan, turški sóženj**. — **Krščanska obitelj (družina)**. Posl. P. F. Hrovat. Mehko vez. 60, trdo 80 v.
- IX. „ **Viteljevo cvetje**. — **Marijina podoba**. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 v.
- X. „ **Ludovik, mladi izseljenec**. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 v.
- XI. „ **Najboljša dedščina**. **Leseni križ**. Posl. P. F. Hrovat. Mehko vezan 40, trdo 60 v.
- XII. „ **Roza Jelodvorska**. — **Izdalo Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani**. Mehko vezan 60, trdo 80 v.
- XIII. „ **Sveti večer**. Posl. Fr. Salezij. Mehko vezan 60, trdo 80 v.

Spisi Kristofa Šmida se bodo nadaljevali. Namerjeni so naši mladini ter so bili čestokrat priporočeni od raznih strani. Primerni so kot darilo ob vsaki priliki, zato je tudi na zahtevanje ve-
žemo v primerno obliko.

Najodličnejši profesorji in zdravniki priporočajo pri pljučnih boleznih, kroničnem bronhijalnem kataru, oslovskem kašlju, škrofulozi, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

Sirolin

1. Vsakdo, kdor dalje časa bolega za kašljem. Kajti boljše je, boleznijo preprečiti, nego jih zdraviti.
2. Osobe s kroničnimi bronhijalnimi katarji, katere ozdravi Sirolin.
3. Kdor ima naduho, katero Sirolin zdatno olajša.
4. Škrofulozni otroci s oteklimi žlezami, očesnimi in nosnimi katarji itd., pri katerih Sirolin sijajno vpliva na splošno hranitev.

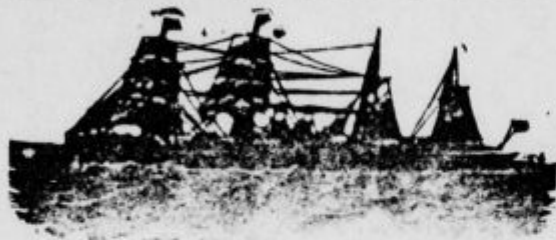
„Roche“

Dobiva se z zdravniškim receptom po 4 K steklenica.

Povečuje slast do jedi in težo telesa, odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja, nočno potenje.

Svarilo! Nahajajo se manj vredni ponarejeni izdelki! Treba je paziti na to, da ima vsaka steklenica našo posebno znamko „Roche“ in zahtevati vedno le Sirolin „Roche“.

F. Hoffmann — La Roche & Co., Basel (Švica), Grenzach (Badensko).

Gold. 70 — za železnico in barko

Hitra in varna vožnja na modernopravljenih, novih brzoparnikih te solidne družbe s pošteno in čisto postrežbo. Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne liste dobite v Kolodvorskih ulicah števil 41, od južnega kolodvora na desno.

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v torek dopoldne, da prestopite pravočasno na barko v soboto zjutraj. Naši parniki — Finland, Kronland, Vaderland, Zeeland — vozijo do New-Yorka osem dni. To je pribito. Učljivost, snaga in zdrava hrana je na njih pri nas prvo in zadnje.

Za zastopstvo „RDEČE ZVEZDE“

Ivan Nep. Resman.

„RED-STAR-LINE“
Rdeča zvezda

v Ameriko
preko Antwerpna v New-York,
Philadelphia.

Tisoče zahval-

nih pism iz vseh del sveta dobiva pouk. In pouč. knjiga kot dom. svetovalec o A. Thierry-ja balzamu in centifol. mazilu kot nenadomestno sredstvo. Ta knj. se pošilja pošt. pravo proti 35 v. (tudi v znam.) Naroč. dobi knjigo zastonj. 12 mal. ali 6 dvoj. mal. balzama stane 5 kron. 60 mal. ali 30 dvoj. steklenic K 15. — franko z zabojem vroj. itd. 2 lončka centifolj. mazila fr. z ali K 3 60. Prosim nasloviti na lekarnar A. THIERRY v Pregradji pri Rappiki-Slatini. — Ponar. in razprod. ponorejanj mojih edino pravih pripravil prosim mi naznaniti, da jih sodobno 1903 D zasledujem. 34-1

Kmetovalci!

Mastin

za prašiče, pujske, krave, teleta, vole, ovce, perutnino, konje.

Le pod tem imenom, katero je zakonito zavarovana znamka, dobite zanesljivo pristni doktor pl. Trnkóczy-jev kranjski redilni prašičji prašek. Najboljši dodatek krmi, zdravo in dietetično sredstvo za pitanje. Ta zdravi dodatek krmi je dobil tisoče zahvalnih pism. Na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju najvišje medalje. — 1 zavoj velja 50 vinarjev in se dobi pri vseh trgoveh; po pošti po 5 zavojev iz glavne zaloge: Lekarna Trnkóczy, Ljubljana. Trgoval. itd. dobijo popust. 1963 26-4 D 2

Naznanilo otvoritve.

Naznanjam, da sem s 1. januarjem otvoril v lastni hiši na Primskovem

gostilno

Točila se bodo raznovrstna vina. Kuhinja dobra, postrežba točna.

6 D 2-2

Ivan Graiser, gostilničar.

Karlovarski želodčni in prebavni prašek

s poprovo meto, varstvena znamka „kača“, ima prijeten okus, je zdravniško priporočen in se uporablja pri neredni prebavi, kron. želodnem kataru, krčih v želodcu, zgagi, gorečici, pehanju, slabem okusu, bljuvanju, pomanjkanju slasti. Če se rabi vztrajno, prenehajo vse želodčne bolezni. Priznalna pisma dohajajo vsak dan. Cena: Ena skatljica 2 kroni, pri šestih skatljicah franko. Izdeluje in razpošilja: lekarna pri medvedu v Mor. Schönbergu 47. Dobiva se skoro v vseh lekarnah; kjer ni zaloge, naj se naroča naravnost. 1570 D 13-9

Odičkovanu

umetno in trgouško vrtnarstvo

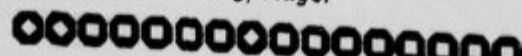
Alojzija Horská v Ljubljani.

Največja in edino strokovnjaško urejena

semenska trgovina na Kranjskem,

poljskih, zelenjadnih in cvetličnih semen. Prava in pristna. Tu se tudi izdeljujejo sveži in suhi šopki in venci s trakovi in napisi kakor mnogovrstne cvetlice v loncih. Preparirane palme in vsi v to stroko spadajoči predmeti, po najnižjih cenah. Cenik je brezplačno in frankovano na razpolago.

2020 D 10-8

Katol. Bukvarna v Ljubljani

priporoča knjigo 1461 D (9)

Slovenska kuharica

ali navod okusno kuhati navadna in imenitna jedila.

Spisala in na svitlo dala Magdalena Pleiwels.

Peti pomnoženi natis z okoli 70 str. obsega-jočim, po M. Lavtišar sestavljenim dodatkom. Cela knjiga ima VIII. in 400 strani. — Cena K 3.—, elegantno v platno vezana 3 K 60 vin., po pošti 20 vin. več.

Vsestransko pripoznana kot najboljša kuhinjska knjiga.

Dobiva se po vseh knjigarnah.

Sprejme se pošten in priden

učenec

za krojaško obrt

Anton Jalen,

21⁹ D 2-2

Zaloška cesta 10, Ljubljana.

2 pridna učenca

2116 D 3-3

dobrih staršev vzame pouk za kovaški obrt Anton Žavbi, Dragomer 24, p. Vič.

Izjava.

Vse besede, s katerimi sem spravil Antona Mencina iz Dvorskevasi v zvezo s tatvino pri Urši Žužek preklicujem kot ne-utemeljene.

Dvorskavas, 8. januarja 1905.

Franc Grebenc ml.

Tvrška 2009 D 4-4

Vendelin I. J. Stare v Ribnici

lepše priporoča svoje veliko zalogo manufakturnega in špecerjskega blaga po najnižji ceni.

Velika zaloga sukna, kamgarna, lodna, stafa in hlačna. Za ženske obleke najnovejšje vrste vojnene blage, perlini parhenti sa obleke in bluze, belih in stánjevi parhenti, rujava in bela kotenina, pisane blage sa srajce. Velike vojnene in svilnate rute najnovejšje vrste. Velika zaloga ogrinjask, koltrav in kecev za postelje, gradi sa modrone in posetre.

Veliki izbor jagerskih srajc, hlač in otroške obleke, hlače, kapti sa moške in otroke, belih srajc in kravate, ocvratnikov in došnjikov.

Velika zaloga redno svežega špecerjskega blaga, koruse, moka, ovesa in otrobov po najnižji ceni. Trgovina z vinom na debelo in drobno.

Preklic.

Podpisani obžalujem in preklicujem vse zžaljive besede, ki sem jih govoril o našem gosp. učitelju Iv. Štrukelju v gostilni Bregarja v Robu. 92 D 1-1

Na Robu, dne 8. januarja 1905.

Jakob Lenič.

HERBĀBNY-jev podfosfornokisli apneni-železni sirup.

Ta pred 35 leti vpeljani, od mnogo zdravnikov odobreni in priporočeni

prsní sirup

je slez odstranjujoče in kašelj pomirjujoče sredstvo. Ker ima v sebi grenke tvarine vpliva na dober tek in prebavanje in pospešuje reditev. To za tvorjenje krvi tako važno železo je v tem sirupu v lahko asimilirani obliki zastopano. Zelo koristno je za slabotne otroke, posebno za utrjevanje kosti, ker ima v sebi fosforovo apneno sol.

Cena eni steklenici Herbābnýjevega apnenega železnega sirupa K 2-50, po pošti 40 h več za zavijanje. 2017 D 14-3

Svarilo!

Vas pred enakim ali podobnim imenom razširjene, kar se tiče sestava in učinka našega originalnega preparata, čisto različne ponaredbe našega že 35 let obstoječega fosfornokislega apneni-železnega sirupa, prosimo tedaj, vedno odločno zahtevati „Herbābnýjev apneni-železni sirup“ in na to paziti, da se bode zraven stoječa, oblastveno vknjižena varstvena znamka na steklenici nahajala.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatelj:

Dr. A. Hellmanns Apotheke „zur Barmherzigkeit“

Wien, VII; Kaiserstrasse 73-75.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mardetschläger, I. Mayr, G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy; Beljak: L. Assmann, Jobst & Schneider; Breže: G. Elsässer dedič; Celje: M. Rauscher, O. Schwarzl & Co; Celovec: P. Birnbacher vdova P. Hauser & I. Pichler, V. Hausers R. pl. Hillinger, I. Kometter; Črnomelj: P. Halka; Reka; A. Mizzan, F. Prodam, G. Prodam, A. Schindler; Sovodenj: F. Kordon; Št. Vid: A. Schiebl; Trbiž: I. Siegl; Trst: A. Filippi, E. pl. Leiterburg, P. Prendini dedič, M. Ravasini, Dr. J. Seravallo, A. Sutina, C. Zanetti; Velikovec: I. Jobst; Volšperk: I. Huth. 1908 18 5

1980 D 24-4

Ernest Hammerschmidt-a nasl.

Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin,

LJUBLJANA, Valvasorjev trg 6, Prešernove ul. 50.

Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.

Nizke cene!

Prva kranjska
z vodno silo in turbino

delujoča

tovarna stolov

tvrške FR. ŠVIGELJ

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko, priporoča sl. občinstvu, prečast duhovščini, imejiteljem in predstojnikom zavodov in šol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd. natančno in trpežno izvršene stole, naslonjače, fotelje, vrtni stole, gugalnike itd. po kar najbolj nizki ceni. Blago je iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni boji imitirano.

Največja zaloga stolov, naslonjačev in gugalnikov in troja.

Na željo poltje tvrška najnovejšje obilne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna obliha blaga in cene, zastoj-in franko.

Naročevalcem na debelo dovolj se znaten popust. 1366 D 12-10

Pekovski vajenec

se sprejme v pekarijo pri Janko Traun-u na Glincah pri Ljubljani. 93 D 3-1

Sprejme se 86 D 2-1

vrtnarski učeneč.

Luka Tomšič, vrtnar, Ljubljana, Erjavčeve ulice šte. 9.

Posestvo naprodaj

30 mern. posejanja z gozdi, travniki brez ali z živino, krmno, orodjem, poljsk. pridelki. Polovico kupne cene ostane lahko v posestvu. — Več se poizve pri ondotnemu posestniku Franc Zupanu v Mošnjah št. 27, p. Radovljica. 87 D 3-1

Zahtevajte pri nakupu

702 D 18

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko jelen.

Varstvena znamka.

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

Ono je

zajamčeno čisto lu brez vsake škodljive primesi.

— Pere izvrstno. —

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Učence

pod jako ugodnimi pogoji (hrano, stanovanje, perilo brezplačno) vsprejme Ivan Rakovec, ključavničar in izdelovatelj vodovodov, Begunje, (Ger.) — Napravljiva vodovode po deželi v poljubnih jeklenih ali svinčenih ceveh posameznikom kot celim soseskam po najnižjih tovarniških cenah cevij in vsih drugih vodnih armatur iz medenine in bakra. — Poprava kmetijskih strojev in vsa druga ključarska dela po najugodnejših cenah. 95 D 1-1

Zastoj in franko

dobi vsakdo moj najnovejši veliki cenik z 900 slikami o vseh vrstah ur, zlatnine in srebrnine po izvršnih tovarniških cenah.

1905 b Tovarliška zaloga ur 6-

Maks Böhnell, urar

Dunaj IV. Margarethenstr. 38P.

Začelnik c. kr. državnih uradnikov.

Trgovina ustanovljena leta 1840. Odlikovana s Grand Prix in zlato svetiljo Paris 1904.

Šlesko platno in bombažno blago
 se dobiva iz prvega vira pri razpošiljalnici
L. Koudelka, Opava,
 Avstr.-Šlezija.

Specialiteta šlez. gospodinjstvo
 platno in gorske tkanine lastnega izdelka (tkano na roko.)
 Rumburčan, tankonitkasta 78 cm široka, 20 m dolga gl. 4-40
 Kočna tkanina tankonit. 78 cm široka, 20 m dolga gl. 4-50
 Ulvers. tkanina tankonit. 84 cm široka, 23 m dolga gl. 7-50
 Močna tkanina l. močnonitkasta 83 cm šir. 23 m dol. gl. 6-50
 Kristal. tkanina tankonit. 84 cm široka, 22 m dolga gl. 8-
 Kristal. tkanina, zakonito zavravana neprimerno lepa in dobra, najbolj prikladno za vsakovrstno fino perilo.
 Šlesko platneno-damaš-blogo, jedilni namizni prtji, brisače, servietje, robet najboljši kakovosti.
 — Specialitete najfinjših gostih in inlet-rob, najboljša vrsta blaga za rjuhe.
 Najreelnejša potreba le z blagom prve vrste. Pošilja se na zasebnike po povzetju. Cenik z vzorci zastoj za naznanilo, v kateri namen nai se blago rabi.
 Razpošiljalnica
L. Koudelka, Opava,
 1901 D Avstr.-Šlezija. 5-5

+ Suhost +
 Lepa popolna telesna razvilitost se doseže z uporabo zak. zajam. Kanatolin praška za moč, odlik. z zlat. svetiljami v Parizu in Londonu 1904. Naglo pospeš. telesne moči, ojačanje celega živčnega, v 6-9 tednih do 20 funtov na teži. Zdraven, pripor. Zajamc. neškodl. Strogo rečno. Mnogo zahvalnic. Cena kartona z navodilom kron 2-50 brez poštne. 2021 D 24-4
 Kosmetički zavod v Bazlu. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko „Orlova lekarna“, Komotov (Češko) o 1202 B

Cevlji gl. 1-30.
 Le radi velike zaloge!
 I par za gospode z elastiko, en par za dame, en par za deklice, en par za otroke na devrice ali gumba, topla prjetna nošnja, lepa oblika. Veliki & pari za gl. 1-30. V zalogi vseh velikostih in vrstah do najfinjših po ču tovrto niski cenit. Pošilja se proti povz. Zamena dovoljena. — Uvoz in izvoz Eber-son, Dunaj, VII. Kaiserstr. 115 B 130
 Razprodajatelj se iščejo.
 1808 D 10-6

V trgovino z mešanim blagom se sprejme takoj
učenec
 poštenih starišev, več slovenskega in nemškega jezika, star 14 let. 96 D 2-1
Leopold Zoré, trgovina Javornik.
Ceno Češko posteljno perje
 5 kg novega skubljenega K 9 60, bolj šega K 12-; belega, jako mehkega, skubljenega K 18-; kron 24- snežnobelega, mehkega, skubljenega K 30-; kron 36-; Pošilja se franco proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.
Benedikt Sachsel, Lebes 159 p. Pizen na Češkem.

Nervoznost, pomanjkanje spanja
 krvni pritisk, omotico, nervozni glavobol po velikem naporu, vznemirjenju, jezi, odstranjajo Neudorfske pastile za živce. Popolno neškodljive in pomirjevalno delujoče. Skatljica K 1-50. Po pošti franco proti vposlatvi K 1-70 ali po povzetju. 1906b D 3-2
Orlova lekarna, Komotov, Češko.

Pouk
 v krojnem risanju (Schnittzeichnen) in praktičnem izdelovanju oblek daje **Fani Komar,** oblast. konc. učni zavod v Ljubljani, Ključavničarske ulice šte. 4.

Modni salon.
 2041 D 3-3

Prodaja se v Dolenjivasi pri Cerknici

hiša št. 45
 z vsemi gospodarskimi poslopji ter z vrtom. — Več se poišče pri lastniku Matija Strukelj v Dolenjivasi 45 pri Cerknici. 90 D 2-1

Najceneje dobite stroje
 za rezanje, gepelne, mlatnice, motorje, zembre in klinje pri **Fran Zemanu,** Ljubljana, Poljanska cesta št. 24. 1907 D 10-5

+ Suhi +

slabotni, slabokrvni, bledilni se čudovito najlo vrede po kratki uporabi moje odlik.

redilne moke Käthe
 zakonito zavarovana, zdravniško priporočena. — Strogo rečno. Cena kartona gl. 1-10 po povzetju z navodilom vporabe. 1900 D 6-5

Mad. Käthe Menzel
 Dunaj XVIII. Schulgasse 3, I. nadstropje. 10.

Le od l. 1886. tisočkrat sijajno izkazano in pohvaljeno 1824 D 6-3

„Seehund“
 gumitransmazilo
 čevlje nepretrpežne, mehke in snažljive. Primerno tudi za konjsko opravo in jermenca. Skatlja od 10 do 160 vin. v vseh trgovinah s kolonialnim, drožerijskim in usnjarskim blagom. Edini izdelovatelj **J. Lorenz & Co. Heb, Češko.**
 Razprodajatelj velik popust.

Kraljestvo Šaško Technikum Hainichen
 Višje učilišče za strojne in elektro-inženjerje, tehniko in poslovanje.
 Prospekti zastoj.
 1218 D 6-4

Kdor si želi dobro zanesljivo pravo švicarsko uro za pošteno ceno, obrne naj se ali zahteva cenik od daleč na okrog dobro poznane dolgo let obstoječe tvrdke

Franc Čuden
 urar in trgovec z zlatino in srebrnino, koleti in šivalnimi stroji delničar družbe prvih tovarn ur „Union“ v Zenevi in Bilu in Svici zalagatelj o. k. dolenske železnice v Ljubljani, Prešernove ulice nasproti francišk. samostana Filijalka!
 Glavni trg nasproti rotovžu. Ceniki zastoj in poštne prosti.

243 D 22

Filip Fajdiga
 zaloga pohoštva *
Sv. Petra cesta 19 v LJUBLJANI
 priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega pohoštva po najnižjih cenah.
 145 D 6-6

Elektrina žepna svetilka.
 Presenetljivo luč dobimo z enostavnim pritiskom na gumb (kakor kaže slika).
Soliden, trpežen fabrikat.
 Absolutno nenevarna luč in se zložno lahko nosi v žepu. Baterija se lahko zamenja. Zajamčeno 5000krat posveti. Vsi drugi izdelki so igrača. Cena kompl. svetilke 3 K, ista z metalcem svetlobe 4 K, dvojno močna nadomestna baterija 1 K. — Razpošilja po povzetju ali če se denar pošlje naprej **V. Brázda & Co.,** Zalagatelj c. kr. državnih uradnikov. — Odlikovana s srebrno svetinjo na razstavi 1904. Dunaj V2, Schönbrunnerstrasse 113/u.
 1746 D 6-6

Trgovskega učenca
 14 do 15 let starega, iz poštene hiše s prav dobrimi šolskimi spričevali, sprejme brezplačno večja ljubljanska trgovina.
 89 D (1)
 Ponudbe sprejema upravništvo „Domoljuba“.

Stenske ure z godbo

je zadnja novost v izdelavanju ur. francoske miniaturne stenske ure so nizke, omare, kakor kaže slika, izjemno ravnega orebovega lesa, najfinše poravnane, z umetno izrezanim nastanom in igra vsako uro najlepše koračnice. Cena z zabojem le 8 gl. — Ista ura brez godbe, vendar z bitjem vsake pol ure gl. 6-50. — Z bitjem (ali zvončen) na minuto nastane idole, izrezo pismeno jam tvo, marveč vsled krasno izdelave tudi lep in eleganten sobni seki. — Budilka z zvoncem in posodi na teča gl. 1-70, budilka z godbo, nastavljiva zvonca gl. 6-; pristna srebrna sram gl. 6-; Pošilja se le proti povz. Neprimerno se vzame nazaj in povz. denar, torej nikakega rizika. Veliki stritar cenik o urah, urah, urah, urah, itd. zastoj in franki.

Josip Spiering, Dunaj I., Postgasse 2-59.
 2017 D 10-4

Šivalni stroji najboljši in najcenejši ter največji izbere se dobe v Kranju, tudi razna zraven spadajoča dela, čolniki, olje, svila za umetno vezenje i. t. d. se dobi po jako nizki ceni. Za stroje se jamči več let. Stroji se prodajajo tudi na mesečne obroke. Pošilja za umetno vezenje vsak dan brezplačno.
 Cenike pošiljam zastoj.
Lorenc Rebolj,
 zaloga šivalnih strojev in koles v Kranju, 2006 D 12-4 Glavni trg št. 189.

Ugodna prilika!
Posestvo naprodaj za 8500 kron
 je v prijetnem kraju na Dolenskem, obtoječa z lepo enonadstropno hišo, hlevom, toplokozolcem, lep bukov gozd in nekaj njiv. V hiši nahaja se vže nad deset let, prodajalca z mešanim blagom in žganjetom. Vse je prav v dobrem stanu. **Prodase** takoj, ali pa odda se prodajalna **v najem.** Dobra kupčija je vsakemu zagotovljena. 94 D 3-1
 Ponudbe in vprašanja naj se pošiljajo pod šte. 50, pošto ležeče: Novomesto.
 Za polovico plačila se tudi počaka.

Poljedelci! Rešite svojo živino
 pred omečenjem in drobljenjem kosti, ki je po izjavi živnozdravnikov neizogibno, ako se krmi s krm. brez mineralnih snovi; dodajte krm. vedno
Barthel-novo klajno apno.
 Nekaj deka vsak dan v predobrambo koristi več nego ravnotoliko kilo po pojavu teh bolezn.
 Potrebuje se na pol leta za 1 kravo 6-7 kg., za prašiča 4-5 kg. 91 D 6-1
 Izdatek nezaznat, korist 100tera. — Prod. ponarejanjem se svari. 5 kg. na poskušajo 2 K., 50 kg. 12 K.
Mihael Barthel & Comp., Dunaj X 3, Siccardstr. 44-51.
 Zaloga v Ljubljani pri Edmund Kavčiču in Anton Šaraban.

Kovačnica
 s potrebno kovaško opravo in prijemom stanovanjem se do pod zelo ugodnimi pogoji sprejema oženjenemu kovaču, kateri ima koncesijo za kovaško obrt, takoj ali pa po dogovoru v najem.
 Ponudbe sprejema **Karol Lenče,** posestnik in vinski trgovec na Laverci p. Ljubljani. 69 D 4-1